

VERZENDLIST INTSUM'S MIDDEN-OOSTEN 1979

II 5001 B, 5e druk

STAF NR	TELEGRAMFORMULIER	VBDNR
---------	-------------------	-------

NRS 1 4/m 74 (5 ONTAREEKT)
190179 - 221179

SPOED

GEHEIM

VOORRANG ACTIE	VOORRANG INFO	DATUMTIJDGROEP	BERICHTENINSTRUCTIES
SPOED	SPOED		

FM CLAS	GH
TO ACTIE SC	CLASSIFICATIE
CDS	
1 Lk	OPSTELLERSLETTERS EN VOLGNR
1 DIV	
4 DIV	
42 PAINFBRIG	
43 PAINFBAT	

43 PABRIG
KMAR
info DMKL
DVKL
VOORZ CVIN
CMS
CLS
VLB SSB
RAD
BVD
MINBUZA
LAMAT DAMASCUS
NMR(NL) SHAPE

INT/
CDS tav SIDS (1x) en kol Herweyer (2x), KMar tav Hfd § 2/3, DMKL tav LOG, MinBuZa tav DAV, VLS SSB tav HBIV, 43 PABRIG tav Hfd § 2

SPEC AANW Intern: CLAS, SC(0), POPN, OPNA2, LOG, PERS, IFLA (6x)

BOEKBERICHT	NAAM OPSTELLER	TJD	PER	PAR	NACONTR
BLZ 1 VAN 5 BLZN	Th. Woltjer	TVA 09.02			
	RANG smi TFNNR 227	TVZ			
	HANDTEKENING VERZENDGEMACHTIGDE	TVO			
	RANG NAAM TFNNR				
	1k01 C. Kloos 224				
	GEHEIM				

Ko 61/I

VOORBLADZIJDE

NR 10 d. 1972 011100 R feb 79

1. Samenvatting en conclusie

- a. De Joegoslavische president Tito begint vandaag aan een Midden-Oostenreis naar enkele Arabische landen. Hij zal naar verwachting trachten een matigende invloed uit te oefenen, in het bijzonder op landen als Syrië en Irak.
- b. Israelische krijgsraden hebben woensdag twee Arabieren veroordeeld tot elk vijftien jaar gevangenisstraf.
- c. Libanese strijdkrachten hebben woensdag ingegrepen bij een vermoedelijke gijzelingsactie door rechtse christenen in de omgeving van Tripoli, in het noorden van Libanon. De gegijzelden zijn later vrijgelaten.
- d. Een woordvoerder van het Witte Huis heeft woensdag verklaard dat er geen nieuwe topconferentie komt, tenzij Egypte en Israël voldoende flexibiliteit tonen. De verwachting is dat ook de Verenigde Staten er momenteel de voorkeur aan geeft eerst de algehele toestand in het Midden-Oosten te analyseren.
- e. Egypte heeft Israël bekritiseerd n.a.v. uitslatingen van de Israelische minister van buitenlandse zaken in Parijs. Minister Dayan verwees naar de ontwikkelingen in Iran en merkte daarbij op dat die een negatieve invloed zullen hebben op het vredesoverleg.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. De Joegoslavische president Tito is vandaag aan een reis naar het Midden-Oosten begonnen. Als eerste land zal hij Koeweit bezoeken en verder Irak, Syrië en Jordanië. Volgens een Amerikaanse vertegenwoordiger in Belgrado heeft Tito voor zijn vertrek nog een brief van president Carter ontvangen (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Voorzover bekend staat president Tito niet onsympathiek tegenover de resultaten van "Camp David" m.b.t. een oplossing voor het Midden-Oosten, hoewel hij niet openlijk zijn steun hiaraan heeft gegeven. De verwachting lijkt gerechtvaardigd dat hij tijdens zijn reis zal trachten een matigende invloed uit te oefenen, in het bijzonder op landen als Syrië en Irak. Vermoedelijk heeft ook de Amerikaanse president Carter in zijn brief aan Tito hierop aangedrongen.

Dienstgeheim

- b. Israelische krijgsraden hebben woensdag in Jeruzalem en Hebron twee jonge Arabieren veroordeeld tot elk vijftien jaar gevangenisstraf. Zou zouden aanslagen hebben gepleegd in Israël en in het bezette deel van Jordanië.
Een van de twee zou zich al eerder aan dergelijke activiteit schuldig hebben gemaakt, de ander liep verwondingen op toen hij een bom wilde plaatsen bij de klagmuur. De namen van de twee mannen werden niet bekendgemaakt. (Pers).

Dienstgeheim

- c. Het Witte Huis heeft woensdag verklaard dat er niet nog een topconferentie over het Midden-Oosten komt, tenzij Egypte en Israël voldoende flexibiliteit tonen. Aan deze eis wordt op het ogenblik niet voldaan, aldus Jody Powell, de perschef van het Witte Huis.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

Powell verklaarde dat een topconferentie valse verwachtingen zou wekken en de tijd van president Carter, president Sadat en premier Begin zou verspillen, als niet van te voren van beide zijden soepelheid wordt getoond.

President Carter zal deze week een verslag ontvangen van Alfred Atherton, die eerder deze maand naar Cairo en Washington is gereisd om, zonder succes, te trachten de impasse in de besprekingen tussen Israël en Egypte te doorbreken. Nadat hij dit verslag heeft ontvangen, zal de president waarschijnlijk besluiten wat de volgende stap van de VS zal zijn (Pers).

Confidentieel

Commentaar: De verklaring van het Witte Huis vormt opnieuw een aanwijzing dat ook de Verenigde Staten er momenteel de voorkeur aan geven eerst de verdere ontwikkelingen in het Midden-Oosten af te wachten, in het bijzonder die in Iran.

Dienstgeheim

d. Egypte heeft woensdag kritiek geleverd op de Israelische minister van buitenlandse zaken, Mosje Dayan, omdat deze Egypte er van heeft beschuldigd dat het aarzelt een afzonderlijk vredesverdrag met Israël te tekenen, met het oog op de gebeurtenissen in Iran.

Dayan zei dinsdag in Parijs dat "Hetgeen er in Iran gebeurt, een negatieve invloed zal hebben op het vredesproces". "Egypte zal pogen niet de aansluiting met de andere Arabische staten te verliezen. President Anwar Sadat zal liever niet te maken willen hebben met een oppositie die verzeleken kan worden met die welke de Sjah uit zijn land heeft verdreven".

Een woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken in Cairo zei woensdag, dat Dayans woorden "nieuw voedsel geven aan de twijfel over de werkelijke Israelische bedoelingen". Volgens hem provoceerde de Israelische minister de Israëliërs die tegen de akkoorden van Camp David zijn, de Arabieren die deze overeenkomsten hebben afgewezen, en de Palestijnen die niet aan het vredesoverleg willen deelnemen (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Met name Israël en Egypte zullen trachten elkaar de schuld te geven van het, tot op heden, niet tot stand komen van een vredesregeling.

Er zijn wel aanwijzingen betreffende een opleving van de activiteiten in Egypte door o.m. de Muslim Broedergemeenschap, een religieuze groepering die al bestaat sinds het bewind van koning Faroek. Deze groepering heeft met tussenpozen legaal en illegaal geopered en is fel gekant tegen het vredesinitiatief van president Sadat. De beweging voelt zich ongetwijfeld aangemoedigd door zowel de ontwikkelinge

CONFIDENTIEEL

in Iran als de tendens in de Arabische wereld tot terugkeer naar de leer van de Koran

3. Libanon

CONFIDENTIEEL

a. Algemeen

Dienstgeheim

(1) Libanese strijdkrachten hebben woensdag gewapende mannen omringd, die 17 gijzelaars vasthielden in een bolwerk in de bergen bij Tripoli, aldus is in Beiroet van regeringszijde bekendgemaakt. Volgens het nationale persbureau hadden de Libanese militairen geen aanval ondernomen. De gegijzelden waren mohammedanen, die door leden van de christelijke militia waren ontvoerd. Zij moesten dienen als ruilebject voor christenen die onlangs in de noordoostelijke stad Koura zouden zijn ontvoerd.

De 17 gegijzelden zijn later vrijgelaten, na onderhandelingen tussen Libanese autoriteiten en falangistische leiders.

Naar verluidt is woensdag in Tripoli een grote protestbetoging gehouden tegen de ontvoering. De meerderheid van de bevolking van Tripoli bestaat uit Mohammedanen (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Als de vrijlating van de gegijzelden inderdaad mede te danken is aan het optreden van het Libanese Leger, dan mag dit als een niet onbelangrijk succes worden aangemerkt. Zowel het formeren als de opleiding en de bewapening van het nieuwe Libanese leger gaat niet zonder problemen. Met name de dominerende rol van de christenen heeft nogal achterdocht veroorzaakt bij het mohammedaanse deel van de bevolking. Men schijnt dit probleem gedeeltelijk te hebben opgelost door de meer extreme christenen uit de hoge en belangrijke functies te verwijderen.

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

NR 11 dtdg 021100A feb 78

206177

VOLGBLADZIJDE

CONFIDENTIEEL1. Samenvatting en conclusie

- a. In Israel is een Israelische Arabier gearresteerd op beschuldiging van spionage voor Syrië. Daarnaast zouden in totaal, in door Israel bezet gebied, in 1978, 1600 Palestijnse guerillastrijders zijn gearresteerd.
- b. Het Hoofd van de Amerikaanse senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen heeft kritiek geuit op Saoedi-Arabië dat volgens hem de weg naar vrede in het Midden-Oosten in de weg staat. Hij vond tevens dat de VS hun pogingen moeten opgeven om druk uit te oefenen op Israel, ten pleziere van Jordanië en de Palestijnen. Uit de Sovjet-Unie komen daarentegen berichten die kunnen wijzen op een zekere toenadering tussen Moskou en Saoedi-Arabië.
- c. In Israel maakt men zich bezorgd over de eventuele gevolgen van de terugkeer van Chomeini in Iran. Volgens een woordvoerder zijn op de bezette Westoever van de Jordaan de eerste tekenen al zichtbaar.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. De Israelische radio heeft donderdagavond bekendgemaakt, dat een 24-jarige Arabische inwoner van Acco (Noordwest Israel) is aangehouden op beschuldiging van spionage voor Syrië. Daarnaast werden volgens Israelische militaire kringen het afgelopen jaar in door Israel bezet gebied ongeveer 1.600 Palestijnse guerillastrijders aangehouden. Het waren er 300 meer dan in 1977. Van de vrijgelaten guerillastrijders hervatte ongeveer 10% zijn tegen Israel gerichte activiteit, aldus genoemde kringen (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Het betreft hier, gelet op de woonplaats, kennelijk een Arabier met de Israelische nationaliteit en niet een Arabier uit de bezette gebieden. In het verleden werden reeds eerder Israelische Arabieren gearresteerd op verdenking van spionage en zelfs enige Israëliërs van joodse afkomst zitten momenteel langdurige gevangenisstraffen uit i.v.m. spionage voor een Arabisch land. Met betrekking tot de genoemde aantallen gearresteerde guerillastrijders zijn geen verdere gegevens bekend.

Dienstgeheim

- b. In zijn eerste grote rede als hoofd van de Amerikaanse senaatcommissie voor de buitenlandse betrekkingen heeft de democraat Frank Church gepleit voor een fundamentele herwaardering van het Amerikaanse beleid ten aanzien van Saoedi-Arabië. Volgens hem staat dat land het streven naar vrede in het Midden-Oosten in de weg. Hij vroeg zich af of het wenselijk was de verkoop van 60 straaljagers van het moderne type F-15 aan Saoedi-Arabië te laten doorgaan. Church gaf als zijn mening dat het tijd is om klare taal met de regering van dat land te spreken, dat de voornaamste olieleverancier van Amerika is.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

De senator wees er op dat de VS tijdens de recente moeilijkheden in Iran jagers van het type F-15 naar Saoedi-Arabië hadden gestuurd als teken van steun aan dat land. Desondanks had Saoedi-Arabië zich geschaard in de rij van Arabische staten die kritiek hebben op Egypte, en zich bereid verklaard miljarden dollars te betalen aan Syrië en Jordanië om deze landen te bewegen, niet mee te doen aan de akkoorden van Camp David tussen Israel en Egypte.

Church merkte voorts op dat Washington de situatie in Iran verkeerd had beoordeeld. Hij vreesde dat dit ook het geval was ten aanzien van Saoedi-Arabië: Hij vond dat het Israelisch-Egyptische vredesverdrag in zijn huidige vorm moet worden getekend en dat de VS hun pogingen moeten opgeven om druk uit te oefenen op Israel, ten pleziere van Jordanië en de Palestijnen.

Vanuit Moskou komen daarentegen andere geluiden. Een Sovjet commentator met betrekking tot het Midden-Oosten heeft verklaard dat Saoedi-Arabië niet zo anti-Russisch is als de westerse pers wil doen geloven. De deskundige, Igor Belyayev, suggereerde dat Saoedi-Arabië gereed zou zijn banden met de Sovjet-Unie aan te knopen.

In een artikel in een weekblad schreef Belyayev dat hij gelooft dat de Westeuropese en Amerikaanse journalisten met opzet sterk overdreven beelden schetsen van de anti-Russische gezindheid van Saoedi-Arabië. Er zijn nooit onoplosbare conflicten geweest tussen de Sovjet-Unie en Saoedi-Arabië, zo schreef hij. De vriendelijke toon van het artikel scheen erop gericht te zijn de weg vrij te maken voor een toenadering tussen Moskou en het Arabische land. Tot voor kort omschreef de Sovjetrussische pers Saoedi-Arabië als "feodalistisch en reactionair" en "het koninkrijk der duisternis".

Het artikel van Belyayev verscheen op een moment dat er in diplomatieke kringen in Moskou hardnekkige geruchten gaan dat Saoedi-Arabië zou overwegen enigerlei banden met Moskou aan te knopen. Twee weken geleden werd echter door de minister van buitenlandse zaken van Saoedi-Arabië, prins Saud al-Faisal, ontkend dat dat zijn land voorbereidingen zou treffen om diplomatieke betrekkingen met de Sovjet-Unie aan te gaan. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Naast de VS, Egypte en Israel volgt ook de Sovjet-Unie de jongste ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Iran met grote belangstelling. Zo is het b.v. opmerkelijk dat de communistische partij in Iran, als vrijwel enige politieke groepering, openlijk steun heeft gegeven aan de teruggekeerde Ayatollah Chomeini. Een van de redenen zal ongetwijfeld zijn dat de Sovjet-Unie zich grote zorgen maakt over de toekomstige

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

ontwikkelingen onder haar eigen Moslim-bevolking, dat ruim 10% van de totale bevolking uitmaakt. Een nieuwe, verbeterde verstandhouding met de Arabische (Moslim-)wereld lijkt derhalve uiterst gewenst.

Dienstgeheim

c. Israëlische regeringswoordvoerders hebben donderdag hun bezorgdheid geuit over de terugkeer van de Ayatollah Chomeini naar Iran. Israël vreest met name negatieve gevolgen voor het vredesproces in het Midden-Oosten. Materieel gezien heeft Israël al de gevolgen van het vertrek van de Sjah ondervonden door het stopzetten van de olie-toevoer terwijl ook de Israëlische produkten hun weg niet meer vinden in Iran.

Een woordvoerder liet weten dat Israël stappen heeft ondernomen om de olie ergens anders vandaan te halen maar de regering van Begin maakt zich nu meer zorgen over een mogelijke omwenteling in Iran ten gunste van fanatieke Moslims. Volgens de woordvoerder beginnen de Arabieren op de bezette westelijke Jordaanoever zich ook al meer te oriënteren op religieuze leiders en keren zij terug naar de traditionele kledij.

Confidentieel

Commentaar: De PLO onderhoudt zeer goede relaties met Chomeini, die op zijn beurt alle steun aan de Palestijnen heeft toegezegd. Voor de bewoners van de bezette gebieden en de Palestijnse bevrijdingsorganisaties moeten de ontwikkelingen in Iran wel als een steun in de rug worden beschouwd.

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

20611K

036 600/6

Confidentieel

1. Samenvatting en conclusie

NR 12
alg 151100A feb 79

- a. Als gevolg van een gewapend treffen tussen UNIFIL-militairen en Palestijnen zijn zaterdag j.l. zes UNIFIL-militairen om het leven gekomen.
- b. In het zuid-oosten van Libanon zou het zaterdag tot een vuurgevecht zijn gekomen tussen Noorse UNIFIL-militairen en een Israelische patrouille; omtrent het incident kan dezerzijds tot op heden nog geen enkele bevestiging worden verkregen.
- c. De Libanese regering constateert een verslechtering van de toestand in Zuid-Libanon en heeft enkele Arabische landen verzocht druk uit te oefenen op Palestijnse guerillagroeperingen om geen acties tegen Israel te voeren vanuit Zuid-Libanon.
- d. In Jeruzalem is zaterdag een bom ontploft, waarbij een dode en verscheidene gewonden zijn gevallen.
- e. Egypte weigert om besprekingen met Israel op bilaterale basis voort te zetten, zoals door de Israelische minister van buitenlandse zaken zou zijn voorgesteld.
- f. De Joegoslavische president Tito is op zijn reis door het Midden-Oosten vanuit Koeweit in Irak aangekomen. Volgens leden uit zijn gevolg zal Tito trachten te bemiddelen tussen de Egyptische president Sadat en zijn Arabische critici, met als doel één politiek Arabisch Front tegen Israel, te vormen.
- g. Volgens de Israelische minister van justitie is het onder de huidige omstandigheden onmogelijk om de Sinai op te geven. Volgens hem moet Israel eerst voldoende garanties hebben m.b.t. een gewaarborgde olievoorziening.
- h. De Amerikaanse minister van defensie zal medio februari bezoeken brengen aan Egypte, Saoedi-Arabië, Jordanië en Israel.
- i. Volgens PLO-leider Jasser Arafat was de CIA betrokken bij de moord op Ali Hassan Salameh. Als direct verantwoordelijke noemde hij echter Israel.

Dienstgeheim

2. Algemeen

- a. In een door Arabieren bewoonde woning in het oude stadsdeel van Jeruzalem is zaterdag een bom ontploft met als gevolg een dode en enkele gewonden (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Vermoedelijk betrof hier een geval waarbij een bom voortijdig is geexplodeerd in handen van personen die hem voor gebruik gereed maakten.

Dienstgeheim

- b. Egypte heeft het voorstel van de hand gewezen de vredesbesprekingen met Israel voort te zetten in bilaterale gesprekken, zonden deelname van de V.S. De waarnemend minister van Buitenlandse Zaken van Egypte, Butros Ghali, verklaarde in een interview met het weekblad, "AKhbar el Yom" dat een bespreking tussen Egypte en Israel op ministerieel niveau volgens de Egyptische regering geen oplossing biedt

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

voor de problemen. Egypte heeft dan ook een daartoe strekkend voorstel van de Israelische minister van Buitenlandse Zaken, Dayan, afgewezen. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Het is niet geheel duidelijk of en Wanneer minister Dayan een dergelijk voorstel heeft gedaan. Wel werd, na het verlopen van de ondertekeningsdatum 17 december van het vredesakkoord tussen Egypte en Israel, in bepaalde kringen gesuggereerd dat Egypte en Israel elkaar in bilaterale besprekingen beter zouden kunnen hebben vinden. Volgens genoemde kringen hield de V.S. meer rekening met de Palestijnen en de Arabische critici van president Sadat.

Dienstgeheim

c. President Tito van Joegoslavië die een rondreis door het Midden-Oosten maakt, heeft er zaterdag bij de leiders van de Arabische landen op aangedrongen president Sadat van Egypte niet zo voor het hoofd te stoten dat hij uitsluitend een vredesverdrag met Israel sluit. De 86-jarige Tito die zich grote zorgen maakt over de kloof tussen de Arabische landen, sprak langdurig met sjeik Jaber al-Ahmed as Sabah, de heerser van Koeweit. Tijdens dit onderhoud pleitte de Joegoslavische president voor de terugkeer van Sadat in de "gelederen van de arabieren" opdat die een eensgezinde en krachtige houding kunnen aannemen bij de besprekingen die moeten leiden tot een "veelomvattende regeling in het Midden-Oosten".

Leden van Tito's gevolg hebben meegedeeld dat de Joegoslavische president mogelijk zal bemiddelen tussen Cairo en de Arabische critici van Sadats bewind. (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Het lijkt erop dat president Tito de Amerikaans, Egyptisch, Israelische besprekingen als mislukt beschouwt en nu tracht president Sadat weer in het Arabische kamp te brengen, om dan uiteindelijk tot een allesomvattende regeling te komen. Tito is inmiddels vanuit Koeweit in Irak gearriveerd en zal ook nog bezoeken brengen aan Syrië en Jordanië.

Dienstgeheim

d. Israel kan de Sinai eenvoudigweg niet opgeven, als zijn olievoorziening niet is gewaarborgd, zo heeft de Israelische minister van justitie Tamar, zaterdag verklaard. Dit moet tegen de achtergrond van de jongste ontwikkelingen in Iran iedereen in de hele wereld wel duidelijk zijn, zo zei hij. De rijke olievelden van de golf van Suez, die rond 20 procent van de Israelische jaarlijkse oliebehoefte van naar schatting thans 7,5 miljoen ton dekken, zijn onze enige zekere bron na het wegvallen van Iran, dat Israel voor rond 60 procent voorzag. De rest van de olie werd op grond van langlopende contracten betrokken uit Venezuela, Mexico en andere landen. (Pers)

CONFIDENTIEEL

Confidentieel

Commentaar: Israël hecht kennelijk weinig waarde aan de Amerikaanse toezegging om de olie-toevoer naar Israël te garanderen. Deze toezegging werd reeds gedaan in 1975 bij het afsluiten van het tweede troepenscheidingsakkoord tussen Israël en Egypte. Door de ontwikkelingen in Iran dreigt Amerika nu echter zelf met een olietekort te worden geconfronteerd.

Dienstgeheim

e. De Amerikaanse minister van defensie, Brown, wordt midden-februari in Cairo verwacht voor besprekingen met de Egyptische president Anwar el-Sadat en de Egyptische minister van defensie, Kamal Hassan Ali. Brown zal ook een bezoek brengen aan Saoedi-Arabië, Jordanië en Israël.

Zondag verluide in Cairo, dat Brown in het algemeen de militaire samenwerking tussen Egypte en de V.S. wil bespreken en de verkoop van 50 Amerikaanse straaljagers van het type F-5 in het bijzonder.

Saoedi-Arabië heeft zich bereid verklaard, de aanschaffing van de toestellen door Egypte te financieren. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Volgens bepaalde kringen had reeds een aanvang moeten worden gemaakt met de levering van de vijftig F-5 gevechtsvliegtuigen aan Egypte.

Saoedi Arabië zou echter geweigerd hebben de benodigde aanbetalingen te doen, omdat de prijs hoger zou zijn als aanvankelijk was overeen gekomen.

Het is echter niet uitgesloten dat Saoedi-Arabië de betaling weigert als politiek drukmiddel om Egypte ertoe te bewegen geen afzonderlijk vredesakkoord met Israël te sluiten.

Saoedi Arabië heeft zich op de Arabische topconferentie te Bagdad in november 1978 aangesloten bij de landen die het initiatief van Sadat afwijzen.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL3. Libanon

Dienstgeheim

a. Algemeen

De leider van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, PLO, Jasser Arafat, heeft zaterdag gezegd dat de Amerikaanse Inlichtingendienst, CIA, betrokken is geweest bij de moord op het hoofd van zijn veiligheidsdienst, Ali Hassan Salameh. Over de aanslag op Abu Hassan, een kleine twee weken geleden in Beiroet, zei Arafat: "Israël pleegde hem, maar ik kan me niet voorstellen dat iets van deze omvang uitgevoerd kan worden zonder voorkennis van de CIA. De Israelische geheime dienst is onderdeel van de CIA." (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Het is niet geheel duidelijk waarom Arafat er kennelijk zo'n behoefte aan heeft om, naast Israël, ook de CIA verantwoordelijk te stellen voor de aanslag op Ali Hassan Salameh (Abu Hassan). Mogelijk tracht hij hiermede zowel de Sovjet-Unie als de anti-Amerikaanse stromingen binnen de PLO in de kaart te spelen.

b. Zuid-Libanon

Dienstgeheim

(1) De Libanese regering heeft zaterdag Koeweit, Irak en Saoedi-Arabië gevraagd haar te helpen om te komen tot tot een vermindering van Palestijnse guerilla-activiteiten aan de grens van Zuid-Libanon met Israël, zo werd zaterdag uit politieke kringen in Beiroet vernomen. Min van buitenlandse zaken Butros polste afzonderlijk de ambassadeurs en zaakgelastigden van deze landen na eerder in de week soortgelijk overleg te hebben gehad met de diplomatieke vertegenwoordigers van de grote vijf. Dit omdat er naar de mening van Butros een einde moet komen aan de verslechtering van de situatie in het zuiden, wat evenzeer een Arabische als een Libanese zaak is.

Butros verzocht de Arabische vertegenwoordigers hun bemiddeling te willen verlenen om de Palestijnse bevrijdingsorganisatie PLO en de radicale Palestijnse guerilla-groepen ertoe te bewegen geen "guerilla-operaties meer vanuit Zuid-Libanon uit te voeren tegen Israël". De VS en andere westelijke landen had hij eerder in de week gevraagd er bij Israël op aan te dringen de artilleriebeschietingen van het gebied stop te zetten. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Of de Libanese minister van buitenlandse zaken veel succes zal hebben, dient te worden betwijfeld aangezien in het geheel niet duidelijk is of de benaderde Arabische landen wel bereid zijn om druk uit te oefenen op de PLO. Verder lijkt het er in het geheel niet op dat de PLO voldoende controle heeft op de diverse guerillagroeperingen die in en vanuit Zuid-Libanon opereren.

Dienstgeheim

(2) Bij botsingen tussen de UNIFIL in Zuid-Libanon en Palestijnse guerillastrijders zijn het afgelopen weekend drie doden gevallen: twee militairen van de Fidji-eilanden en een Palestijn. Vier Moren, die met een heli-copter de slachtoffers wilden evacueren, kwamen om toen hun heli-copter neerstortte. (Pers)

CONFIDENTIEEL

~~CONFIDENTIEEL~~

Commentaar: Volgens een eerste verklaring van het VN-Hoofdkwartier n.a.v. het incident hielden militairen van de Fidji-eilanden zaterdag een uit vijf man bestaande gewapende groep Palestijnen aan, die trachtte om vanuit de omgeving van Tyrus te infiltreren in, of door het UNIFIL gebied. De groep behoorde tot het PFLP (Volksfront voor de Bevrijding van Palestina) van George Habash. Volgens de instructies werd de groep ontwapend en teruggeëscorteerd naar het gebied waar ze vandaan kwamen. Uit wraak hierover beschoten de Palestijnen toen vanuit hun eigen grondgebied de Fidji-militairen met o.m. mitrailleurs en raketwerpers, als gevolg waarvan twee Fidji-militairen om het leven kwamen en drie werden gewond. Door terugschietende Fidji-militairen kwam ook een Palestijn om het leven. Een Noorse heli-copter met vier inzittenden kwam om de slachtoffers op te halen en vloog, vermoedelijk, tegen een hoogspanningskabel, waardoor zij neerstortte en waarbij de vier inzittenden om het leven kwamen.

Dienstgeheim

(3) Zaterdag heeft zich in het Libanese grensgebied bij het dorp Chebaa een vuurwisseling van een uur voorgedaan tussen Noorse troepen van het VN-leger UNIFIL in Zuid-Libanon en een Israëlische patrouille, die op Libanees gebied wilde doordringen. Zo werd door journalisten in het gebied gemeld. De Noren rukten niet alleen uit om de patrouille tegen te houden, maar grendelden ook een weg naar het dorp af en schoten terug toen de Israeli's de Noorse posities begonnen te beschieten, zo werd gemeld. Slachtoffers vielen er, althans aan Noorse zijde, niet. (Pere)

Confidentieel

Commentaar: Tot op heden kon geen enkele bevestiging worden verkregen omtrent genoemd incident. In militaire kringen in Tel Aviv is ontkend dat zich een vuurwisseling heeft voorgedaan tussen Noorse en militairen en een Israëlische patrouille. Volgens Tel Aviv hebben Israëlische troepen zaterdag geen enkele actie in Zuid-Libanon uitgevoerd.

c. Nederlandse Sector

N.T.R.

CONFIDENTIEEL

SPOED

NR 13 d'g 061100A feb 79

hob1/L

VOLGBLADZIJDE

CONFIDENTIEEL

1. Samenvatting en conclusie

- a. Volgens de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken zal de volgende stap in het vredesoverleg in het Midden-oosten een bijeenkomst zijn op ministerieel niveau. De bijeenkomst zal vermoedelijk in Washington plaatsvinden, maar een datum is, voorzover bekend, nog niet vastgesteld.
- b. Heel Israël heeft maandag enkele uren zonder stroom gezeten als gevolg van een explosie in de grote electriciteitscentrale in Haifa. Volgens een verklaring van het bedrijf was de oorzaak een kortsluiting. Afgewacht dient te worden of, en welke Palestijnse groepering de verantwoordelijkheid voor de explosie zal opeisen.
- c. PLO-leider Arafat heeft zich lovend uitgelaten over het nieuwste bondgenootschap tussen Irak en Syrië. Hij gaf eveneens te kennen sterke banden te hebben met de Iraanse geestelijke leider Chomeini.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Cyrus Vance, heeft maandag voor het huis van afgevaardigden verklaard dat de volgende stap in het vredesoverleg in het Midden-Oosten een bijeenkomst op ministerieel niveau zal zijn. Vance zei er niet bij of zo'n bijeenkomst al formeel geregeld is, en zo ja, wanneer die dan zou plaatsvinden.
- De Amerikaanse minister zei dat de ontwikkelingen in Iran het noodzakelijk maken dat Egypte, Israël en de Verenigde Staten met nog meer inzet aan het vredesinitiatief gaan werken. Vance zei ook dat de speciale afgezant Alfred Atherton "geen tastbaar resultaat" had geboekt bij zijn recente reis door het Midden-Oosten. Hij verklaarde dat de Verenigde Staten nu wel een duidelijk beeld hebben van de stand van zaken in het gebied.
- Vance zei dat de bijeenkomst vermoedelijk in Washington zal worden gehouden. Alle nog hangende problemen zouden als één pakket moeten worden opgelost.
- Vance heeft Egypte en Israël nog niet benaderd en het tijdstip waarop de onderhandelingen zullen worden heropend, staat nog niet vast. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Het lijkt er momenteel op, alsof de VS het meeste belang hebben bij een spoedige afronding van het vredesoverleg, gevolgd door het sluiten van een vredesverdrag tussen Israël en Egypte. De jongste ontwikkelingen in Iran, welke politiek en economisch zeer nadelige gevolgen kunnen hebben voor de VS, zullen hieraan niet vreemd zijn.

Of Egypte en Israël deze Amerikaanse mening volledig delen kan worden betwijfeld.

Dienstgeheim

- b. Heel Israël is maandag zonder stroom komen te zitten na een explosie in een grote electriciteitscentrale bij Haifa. Het electriciteitsbedrijf heeft dit meegedeeld. Een woordvoerder verklaarde dat de oorzaak van de explosie, die zich rond het middaguur voerde, nog niet bekend is. Er wordt aangenomen dat de leidingen in de centrale onder te hoge druk zijn komen te staan. De woordvoerder sloot sabotage niet uit.

CONFIDENTIEEL

SPOED

VOLGBLADZIJDE

CONFIDENTIEEL

Het electriciteitsbedrijf deelde later mee dat er geen explosie is geweest, maar een kortsluiting waardoor de turbines in de drie grote centrales in Asjdod, Haifa en Tel Aviv automatisch buiten werking werden gesteld. De storing heeft ongeveer anderhalf uur geduurd. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Tot op heden heeft nog geen enkele Palestijnse groepering de verantwoordelijkheid voor het gebeurde opgeëist. In het verleden is het wel meer voorgekomen dat bij dergelijke ongevallen in Israël Palestijnse groeperingen de verantwoordelijkheid opeisten. Dit is dan veelal bestemd voor interne propaganda.

Dienstgeheim

c. PLO-leider Jasser Arafat heeft tijdens een persconferentie in Beiroet lovende woorden gericht aan het nieuwste bondgenootschap tussen Irak en Syrië. Wat betreft de toekomst van de Palestijnse revolutie zei hij dat zij het crisispunt voorbij was en niet langer meer de kop ingedrukt kon worden.

T.a.v. de gebeurtenissen in Iran zei Arafat; "Wij hebben altijd gewed op Iran en Khomeini, terwijl anderen het hielden op de Sjah, Wij hebben sterke banden met de revolutie in Iran". (Pers)

Commentaar: Er zijn inderdaad meerdere aanwijzingen dat de PLO reeds geruime tijd goede relaties onderhield met de in Parijs verblijvende Ayatollah Khomeini. Ayatollah heeft alle mogelijke steun toegezegd aan de Palestijnen. Of, en in welke mate het, mogelijk, aanstaande "bondgenootschap" tussen Syrië en Irak in het voordeel zal zijn van de PLO kan nog moeilijk worden overzien.

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

GEHEIM

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- a. Volgens recentelijk ontvangen informatie zou de UNIFIL over "sterke aanwijzingen" beschikken dat de serie incidenten van 3 febr. j.l. onderdeel vormden van een gecoördineerd plan van het PLO-hoofdkwartier te Tyrus. Zij vormen, volgens UNIFIL een aanwijzing dat de PLO de samenwerking met UNIFIL heeft beëindigd. Dezerzijds wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat het een optreden betrof door een meer extreme groepering van de PLO.
- b. Het Soedanese detachement bij de Arabische vredesmacht in Libanon zou op 10 febr. vertrekken. Omtrent het voornemen van de Soedanese regering om dit detachement terug te trekken werd reeds eerder gerapporteerd.
- c. De Israelische minister van landbouw heeft de Verenigde Staten beschuldigd van inmenging in de ontwikkelingen op de Westelijke Jordaan-oever.
- d. Uit protest tegen de voortdurende gewelddaden in Libanon zijn vandaag duizenden artsen, verpleegsters en ander medisch personeel in Libanon voor een dag in staking gegaan.

2. Algemeen

Dienstgeheim

De Israelische minister van landbouw, Sharon, heeft dinsdag de Verenigde Staten beschuldigd van inmenging in de ontwikkelingen op de bezette Westelijke Jordaan-oever. In antwoord op vragen in een programma voor de strijdkrachten zei Sharon dat de Amerikaanse inmenging deel uitmaakt van een poging "een Palestijnse staat en thuisland in het leven te roepen in Israels voortuintje". Volgens Sharon is het Amerikaanse consultaat-generaal in Jeruzalem betrokken bij steun aan plaatselijke bewoners in hun strijd met de Israelische bezettingsautoriteiten. "Zij geven juridisch advies", aldus Sharon onder meer. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Israelische autoriteiten hebben al eerder hun ongenoegen geuit over de Amerikaanse activiteiten in de door Israel bezette gebieden. Officieel hebben de VS zich steeds tegenstander getoond van een onafhankelijke Palestijnse Staat op de Westoever en de Gazastrip. Zij geven de voorkeur aan een federatie met Jordanië. Overigens schijnt minister Sharon bij dezelfde gelegenheid te hebben voorgesteld om de in de Sinai gelegen stad El Arish aan Egypte terug te geven zodra met dat land overeenstemming is bereikt m.b.t. het Israelische plan tot autonomie voor de Palestijnse bevolking van de bezette gebieden.

3. Libanona. Algemeen

Confidentieel

- (1) Volgens een nog onbevestigd bericht zal het Soedanese detachement bij de Arabische Vredesmacht in Libanon op 10 febr. a.s. worden teruggetrokken (B-2).

GEHEIM

Commentaar: Reeds eerder werd melding gemaakt betreffende het voornemen van de Soedaneese regering om haar contingent bij de Arabische Vredesmacht in Libanon terug te halen (Zie Intsum nr. 002 dtg. 221100a jan '79)

Dienstgeheim

(2) Duizenden artsen, verpleegsters en ander medisch personeel in Libanon zijn woensdag in staking gegaan voor een dag uit protest tegen de gewelddaden, waarvan ook het medisch beroep slachtoffer is geworden.

De vereniging van Libanese artsen zegt in een verklaring evenwel, dat spoedgevallen wel behandeld zullen worden. In de verklaring heeft het verder, dat als de Libanese regering, waarvan drie artsen deel uitmaken, de veiligheid niet eenigermate kan waarborgen, zij plaats dient te maken voor regeerders, die deze verantwoordelijkheid beter kunnen dragen. Aanleiding tot de staking is de moord van zaterdag op de uroloog Najib Salaheddin door een onbekende schutter. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Bij een voortduring van incidenten, in het bijzonder in Beiroet en omgeving, kunnen in de naaste toekomst meer van dit soort stakingen worden verwacht, ook van andere overheidsinstellingen. Het is echter vrijwel onmogelijk voor de Libanese regering om onder de huidige omstandigheden afdoende maatregelen te nemen.

b. Zuid-Libanon

Geheim

Volgens recentelijk ontvangen informatie beschikt de UNIFIL over "sterke aanwijzingen" dat de serie incidenten van 3 febr. j.l. in Zuid-Libanon onderdeel uitmaakten van een gecoördineerd plan van het PLO-hoofdkwartier te Tyrus. Doel van het plan zou zijn geweest om het hoofdkwartier van het Fiji-contingent te Qana te omsingelen. Volgens "UNIFIL" vormen de incidenten een aanwijzing dat de PLO de "samenwerking" met UNIFIL heeft beëindigd. Het is niet bekend welke PLO-groepering (en) aan de incidenten hebben deelgenomen.

De volgende incidenten hebben op 3 febr. plaatsgevonden;

1. Nabij checkpoint Ayn Bal (Fiji Sector) werd een aantal Palestijnen de doorgang geweigerd.
2. Omstreeks 15.30 uur werd een Fiji-post nabij Qana door vijf personen onder vuur genomen waarbij een Fiji-soldaat werd gedood.
3. Daarna werd het hoofdkwartier van het Fiji-contingent beschoten met raket- en mitrailleurvuur.
4. Hierna werd checkpoint Ramadiyah (Fiji Sector) door ongeveer dertig personen omsingeld en beschoten, waarbij één Fiji-militair werd gewond.
5. Om ongeveer 16.45 verongelukte de heli-copter die gewonden wilde ophalen, vermoedelijk door een fout van de vlieger. (Hierbij kwamen vier Noorse inzittenden om het leven).
6. Te 18.10 uur werd checkpoint Bazuriyah (Fiji-Sector) onder vuur genomen met raketten en mitrailleurs.

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

038/0094

waarbij enige Fiji-militairen werden gewond en van wie later een is overleden.

7. Om 21.00 uur werd checkpoint Ayn Bal met mortieren beschoten.

8. Omstreeks middernacht mortiervuur op een checkpoint Oost van Qana. (F-3)

Commentaar: Eerdere (pers) berichten maakten melding dat de Fiji-militairen op 3 febr. in aanraking waren geweest met leden van de PFLP-groepering van George Habash. Het moet derhalve niet uitgesloten worden geacht dat de, als extreem bekend staande, PFLP de acties, welke voornamelijk tegen het Fiji-contingent gericht lijken, heeft uitgevoerd zonder instemming van de PLO-leiding.

Een reden hiervoor zou kunnen zijn om aan te tonen dat de PLO niet zo eensgezind is als haar leider, Jasser Arafat, wel wil doen voorkomen.

Zoals bekend, werd het PFLP, tijdens de jongste 14e zitting van de Palestijnse Nationale Raad niet toegelaten tot het uitvoerend Comité van de PLO.

Of er, behalve waarschijnlijk de PFLP, nog andere PLO-groeperingen bij de incidenten van 3 febr. betrokken waren is niet bekend.

012
Rectificatie: Intsum 010: lees voor dtg. 151100a febr '79, 051100a febr '79.

GEHEIM

CONFIDENTIEEL

2061/N

VOLGELADZIJDE

032/0100

Confidentiëel

1. Samenvatting en conclusie

NA 15
ddg 081100A feb 79

- a. De Amerikaanse minister van defensie arriveert deze week in Saoedi-Arabië met o.m. als opdracht de Saoedi's nieuw vertrouwen in de Verenigde Staten, te geven. Hij zal eveneens bezoeken brengen aan Egypte, Jordanië en Israël.
- b. De opperbevelhebber van de strijdkrachten van Koeweit heeft bekendgemaakt dat Koeweit wapens in de Sovjet-Unie heeft gekocht. Er zijn echter, volgens de generaal, geen Sovjet instructeurs in Koeweit.
- c. Volgens radio Tel Aviv gaat Israël een nieuwe stad vestigen op de Westelijke Jordanoever, ten zuiden van Jeruzalem.
- d. Een speciale VN-commissie zal binnenkort Libanon bezoeken om na te gaan in hoeverre en op welke termijn het gezag in Zuid Libanon kan worden overgedragen aan de Libanese autoriteiten. Dat zulks op korte termijn mogelijk zal blijken wordt vooralsnog betwijfeld.

e. Uit een VN-onderzoek is gebleken dat de neergestorte Noorse helicopter is beschoten.

2. Algemeen

Dienstgeheim

(1) Na de val van de Sjah van Iran zijn de Verenigde Staten ernstig bezorgd om de gevoelige verzwakking van hun banden met Saoedi-Arabië. Daarnaast staan ze bedachtzaam tegenover de "avances" die Moskou in de richting van het Arabische koninkrijk heeft gemaakt. De Amerikaanse minister van defensie, Brown, komt eind deze week in Riad aan met het doel de Saoedi's nieuw vertrouwen te geven, nu deze zo teleurgesteld zijn over de verwarrende en in hun ogen weinig krachtige houding van de Verenigde Staten tegenover de Iraanse crisis.

De Saoedische leiders heten trouwens ook woedend te zijn over onderdelen van de akkoorden van Camp David die, naar hun mening, steeds meer duiden in de richting van een afzonderlijke vrede tussen Israël en Egypte zonder de kwestie Jeruzalem te regelen.

Riad, wiens militante anti-communisme stevig gevestigd is, heeft ook nog geen nee gezegd tegen een bescheiden verzoeningsaanbod van Moskou.

De Amerikaanse minister van defensie komt niet met lege handen in Riad om zijn gastheren op hun gemak te stellen: Na maanden van dralen gaan de Verenigde Staten militaire hulp van ongeveer 200 miljoen dollar geven aan Noord-Jemen -waaronder vliegtuigen en tanks- om Zuid-Jemen op een afstand te houden.

Amerikaanse deskundigen, die de mogelijke effecten hebben bestudeerd van de moderniseringspogingen op de politieke en sociale stabiliteit van Saoedi-Arabië, hebben anderzijds geconcludeerd dat een volksoptstand van het Iraanse type niet behoeft te worden gevreesd, maar dat een staatsgreep van jonge officieren nog altijd tot de mogelijkheden behoort. (Pers)

Confidentiëel

Commentaar: Na de snelheid waarmee, althans de ogen van de Saoedische heersers, de Verenigde Staten zowel de Sjah als Taiwan hebben laten vallen zal het voor Washington geen eenvoudige zaak zijn om Riad een blijvende Amerikaanse steun te verzekeren. Temeer daar een revolutie, of staatsgreep, in Saoedi-Arabië zeker tot de mogelijkheden

CONFIDENTIEEL

~~CONFIDENTIEEL~~

VOLGBLADZIJDE

✓

039/10100

behoort.

T.a.v. het vredesinitiatief van de Egyptische president Sadat en de uitvloeijsels van de Camp David akkoorden hebben de Saoedische heersers steeds uitgeblonken in vaagheid. Enerzijds hebben zij naar het Westen toe steeds de indruk gewekt gematigd te zijn, anderzijds hebben zij zich op de Arabische topconferentie in Bagdad in november 1978 openlijk van Sadat afgekeerd.

Met een hervatting van de Egyptisch-Israëlische besprekingen, op ministerieel niveau, in zicht (21 februari a.s.) zullen de Saoedi's van de Verenigde Staten waarschijnlijk verlangen dat zij meer druk op Israël uitoefenen o.m. met betrekking tot de status van (Oost) Jeruzalem. Het, eventueel, aanknopen van (politieke) banden met de Sovjet-Unie door Saoedi-Arabië zal mogelijk als dreigement worden gehanteerd. Ook de uitlatingen van de Amerikaanse senator Frank Church aan adres van Saoedi-Arabië (Zie Intsum nr 011 dtg 021100a febr '79) zal de argwaan jegens de Verenigde Staten nog hebben doen toegenomen.

Dienstgeheim

(2) De opperbevelhebber van het leger van Koeweit, generaal Moebarak al Saba, heeft woensdag meegedeeld dat Koeweit wapens in de Sovjet-Unie heeft gekocht. De Russen hadden aangeboden instructeurs mee te sturen, aldus de generaal, maar dat had Koeweit afgewezen en het zijn nu Arabische deskundigen die het officierskader van Koeweit instrueren. Volgens persberichten zijn onder de Russische wapens luchtdoelraketten van het type SA-7.

"Wij hebben het aantal wapenleveranciers uitgebreid", aldus Moebarak. De wapens die Koeweit gebruikte kwamen vrijwel alle uit de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Frankrijk. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Er zijn reeds gedurende enige tijd aanwijzingen dat de Sovjet-Unie wapens aan Koeweit levert. Naast het draagbare schoudervuurwapen tegen luchtdoelen SA-7 "GRAIL" is er eveneens sprake van de leverantie door de Sovjet-Unie van de tactische grond-grond raket FROG-7, en de meervoudige raketwerper BM-21. De instructie wordt verzorgd door militairen uit de Arabische landen die reeds over Sovjet materieel beschikken w.o. Egypte.

Dienstgeheim

(3) Israël wil een nieuwe stad vestigen op de bezette Westelijke Jordaanoever. Dit heeft radio Tel Aviv woensdag aangekondigd. De bekendmaking kwam een paar uur nadat Israël een uitnodiging had ontvangen voor de hervatting van de vredesbesprekingen met Egypte, later deze maand in Washington.

~~CONFIDENTIEEL~~ VAN BLZ N

De Israelische staatsradio deelde mee dat de ministeriële commissie belast met vestigingszaken onder leiding van de minister van landbouw Ariel Sharon, plannen heeft goedgekeurd om een nieuwe stad "Ephrat" te bouwen in Hebron, ten zuiden van Jeruzalem.

Sharon heeft goedkeuring gevraagd en gekregen van verscheidene ministers om onmiddellijk te beginnen met uitbreiding van het Gush Etzion regionaal centrum. Dit betekent in feite het begin van de bouw van Ephrat. (Pers)

Commentaar: Veel van de Israelische berichtgeving omtrent het vestigen van nieuwe nederzettingen heeft een politiek doel. De bereidheid bij de Israelische bevolking om zich op de Westoever van de Jordaan te vestigen is uiterst gering.

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

Dienstgeheim

b. Zuid-Libanon

- (1) Een speciale VN-commissie zal binnenkort een bezoek aan Libanon brengen om na te gaan in hoeverre, en op welke termijn het gezag in Zuid-Libanon kan worden overgedragen aan de Libanese autoriteiten.

Commentaar: Het zenden van de commissie is vermoedelijk een uitvloeisel van de toezeggingen die zijn gedaan bij de jongste mandaatverlenging voor UNIFIL. Daarbij is afgesproken dat binnen drie maanden een onderzoek zou geschieden naar de algemene toestand in Zuid-Libanon, waarna aanbevelingen zouden worden gedaan m.b.t. een eventuele nieuwe mandaatsverlenging. Dat het de Libanese autoriteiten zal gelukken om het gezag over zuidelijk Libanon binnen niet al te lange tijd over te kunnen nemen, moet als twijfelachtig worden gekwalificeerd. Met name voor de oprichting van een eigen Libanees leger, nodig als machtsapparaat om dit gezag te handhaven, zal men aanzienlijk tijd nodig hebben. Gelet op de huidige toestand in Zuid-Libanon lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat de UNIFIL haar taak spoedig zal kunnen beëindigen, en naar verwachting zeker niet binnen vijf maanden.

- (2) Uit een VN-onderzoek is gebleken dat de neergestorte Noorse helikopter is beschoten.

Commentaar: Of de helikopter is neergestort als direct gevolg van de beschieting is nog niet geheel duidelijk.

De mogelijkheid bestaat dat de vlieger, reagerend op de beschieting, een uitwijkmanoeuvre heeft gemaakt en daarbij een hoogspanningskabel heeft geraakt.

CONFIDENTIEEL

c. Nederlandse Sector NTR

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

2061/0

040/0127

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- NR 16
- 219 09/100A feb. 79
- a. Er zijn aanwijzingen dat de Egyptische luchtmacht een deel van hun bestand aan Mig-17 gevechtsvliegtuigen zal vervangen door de Chinese F-6. Het zou hier gaan om een bestelling van vijftig toestellen.
  - b. De Egyptische president heeft donderdag de officiële uitnodiging aanvaard om de vredesbesprekingen met Israël te hervatten. Israël had woensdag reeds te kennen gegeven bereid te zijn de besprekingen te hervatten. Over de eventuele resultaten bestaat over het algemeen weinig optimisme.
  - c. De commandant van de christen militia in Zuid-Libanon heeft donderdag gewaarschuwd dat zijn troepen de Palestijnse guerrilla's zullen aanvallen, indien deze blijven infiltreren in en door het UNIFIL-gebied. Mede in het licht van de indruk die bij UNIFIL'hoofdkwartier bestaat omtrent het stopzetten van de samenwerking tussen de PLO en UNIFIL, kunnen de problemen in Zuid-Libanon en derhalve met UNIFIL toenemen.
  - d. Volgens een eerste, nog onbevestigde, melding zou Noorwegen gedreigd hebben haar contingent bij de UNIFIL terug te trekken. Dit wordt bericht door een Libanese krant, die deze melding van de woordvoerder van het Noorse contingent zegt te hebben, E.e.a. wordt door de Noorse regering ontkend.

2. Algemeen

Geheim

- (1) Er zijn aanwijzingen dat China aan Egypte gevechtsvliegtuigen van het type F-6 zal leveren. De F-6 is een Chinese versie van de Mig-19. Het zou hier gaan om de levering van vermoedelijk 50 toestellen, die een deel van het bestand aan Mig-17 gevechtsvliegtuigen bij de Egyptische luchtmacht moeten vervangen (B-3).

Commentaar: De Egyptische luchtmacht beschikken nog steeds over ruim honderd Mig-17's, doch ondervinden grote problemen bij de toevoer van reservedelen. China zou al eerder een dertigtal motoren voor de Mig-17 aan Egypte hebben geleverd. Indien genoemd bericht juist is, dan komt er van standaardisering bij de Egyptische luchtmacht echter niet veel terecht; zij vliegen dan nl. met Sovjet, Frans, Engels, Chinees en binnenkort ook nog met Amerikaans (F-5) materieel.

Dienstgeheim

- (2) President Sadat van Egypte heeft donderdag een uitnodiging van president Carter aanvaard om deze maand nog de onderhandelingen over een vredesverdrag tussen Israël en Egypte in de V.S. te hervatten. Dit is bekendgemaakt door de Amerikaanse ambassadeur in Egypte Bilts, die Sadat had bezocht om hem de officiële uitnodiging te overhandigen. Bilts zei tegen verslaggevers dat premier Chalil de Egyptische delegatie zal leiden.

Woensdag werd reeds bekend dat Israël eveneens bereid is de besprekingen te hervatten. Minister van buitenlandse zaken Dajan, zal de besprekingen namens

GEHEIM

Israël voeren (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Omtrent het mogelijke resultaat van de aanstaande besprekingen bestaat weinig optimisme, aangezien geen van beide partijen in een positie schijnt te verkeren om nog belangrijke concessies te kunnen doen, of terug te komen op eerder ingenomen standpunten. Met name de rol die de V.S. nu moet gaan spelen is interessant.

3. Libanon

a. Algemeen

. NTR

b. Zuid-Libanon

Dienstgeheim

(1) De commandant van de door Israël gesteunde christelijke militie in Zuid-Libanon heeft donderdag gewaarschuwd, dat zijn troepen de Palestijnse guerrilla strijders zullen aanvallen, als deze in het gebied blijven infiltreren.

Majoor Haddad dreigde voorts zijn onafhankelijkheid van de regering in Beiroet uit te roepen, als zij uitvoering zou geven aan haar plan geen soldij meer te betalen aan de christelijke soldaten van het Libanese leger.

Haddad, voert het bevel over 800 man reguliere christelijke troepen plus honderden andere leden van de militie en heeft de steun van Israël, Majoor Haddad maakte duidelijk dat de 6.000 man tellende VN-vredesmacht UNIFIL in het gebied niet bij machte is de Palestijnse guerrillastrijders tegen te houden en te voorkomen dat zij ten zuiden van de Litani doordringen. "Er bevinden zich thans 2.000 guerrillastrijders binnen de linies van de VN en als zij blijven infiltreren zullen wij ze opsporen en bevechten", zo zij hij.

Duizend guerrillastrijders hebben zich in de Centrale Sector van het gebied gevestigd, het district Kana, vlakbij de plaats, waar de VN-helicopter neerstortte (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Voorzover bekend bevinden zich geen concentraties Palestijnse guerrilla's in het door de Christen militia beheerste gebied van Zuid-Libanon. Het is wel mogelijk dat zich kleine groepjes (2 à 3 man) onder de lokale bevolking gemengd hebben, doch deze vormen militair nauwelijks een bedreiging voor de Militia's, Majoor Haddad doelt waarschijnlijk op die Palestijnse guerrilla's die zich in het UNIFIL-gebied bevinden. Dezerzijds wordt aangenomen dat de sterkte hiervan niet meer dan 400 à 500 en geen 2000 man bedraagt, in kleine groepjes verspreid over het gehele UNIFIL gebied. De locaties van deze guerrilla's zijn veelal bij UNIFIL bekend. Vanuit o.m. de door de PLO bezette saillant bij Tyrus vinden wel regelmatig infiltratiepogingen plaats.

in het UNIFIL gebied en door het UNIFIL gebied naar Israel. Het dreigement van majoor Haddad om deze Palestijnse guerrilla's eventueel in UNIFIL gebied aan te vallen moet vooralsnog niet al te serieus worden genomen, aangezien de Militia's hiertoe niet over voldoende mankracht en ook niet over voldoende middelen beschikken. Verder zullen, naar verwachting, de Israeli's majoor Haddad ten zeerste afraden om operaties in het UNIFIL gebied uit te voeren.

Van officiële Libanese zijde is in de Libanese pers toegegeven dat per 1 febr. j.l. de betalingen door de Libanese regering aan die Christen militia's die voorheen tot het officiële Libanese leger behoorden, is stopgezet. Met name door de Syriërs is hierop in het verleden regelmatig aangedrongen. Het gevaar bestaat nu, dat door het verbreken van bijna de laatste "officiële" band met de regering in Beiroet majoor Haddad inderdaad in de verleiding zou kunnen komen een zekere vorm van onafhankelijkheid uit te roepen voor zijn gebied.

Mede in het licht van de indruk die bij het UNIFIL-hoofdkwartier bestaat omtrent het stopzetten van de samenwerking tussen UNIFIL en PLO kunnen de problemen in Zuid-Libanon en derhalve met UNIFIL toenemen. Het gevolg hiervan zou immers kunnen zijn een toename van infiltratiepogingen met mogelijk een treffen met UNIFIL. De incidenten in de Fiji-sector op 3 febr. j.l. wijzen reeds in die richting, hoewel nog steeds de mogelijkheid bestaat dat die acties geen deel uitmaakten van de PLO-strategie, doch slechts een optreden betroffen door een meer extreme plaatselijke PLO-groepering.

Dienstgeheim (2) Noorwegen heeft gedreigd zijn manschappen terug te trekken uit de UNIFIL. Het rechtsgeoriënteerde Libanese dagblad "Le Reveil" heeft dit vrijdag gemeld. Een woordvoerder van het Noorse contingent in de UNIFIL zou dit volgens het dagblad hebben verklaard. De regering in Oslo zou van plan zijn de VN op de hoogte te stellen van de voorgenomen terugtrekking van de troepen, nadat de bevelhebber van het Noorse contingent besprekingen had gevoerd met zijn officieren over de situatie. Het Noorse contingent, dat uit 690 man bestaat, is sinds verleden jaar maart in Libanon en heeft tot nu toe vijf man verloren. Afgelopen zaterdag kwamen vier Nooren om het leven toen de helikopter waar zij in zaten neerstortte.

(Pers)

Confidentieel Commentaar: Volgens het bericht betreft het een dreiging en zou nog geen definitieve beslissing tot terugtrekking zijn genomen. Gelet op de bron dient vooralsnog enige reserve in acht te worden genomen, temeer daar uit betrouwbare bron inmiddels werd vernomen dat de Noorse regering e.e.a. ontkent. Het Noorse contingent bestaat uit ongeveer 920 man, w.o.

GEHEIM

VOLGBLADZIJD

040/0127

een logistieke eenheid van 220 man.

e. Nederlandse Sector.

NTR.

GEHEIM

CONFIDENTIEEL

2061/P

VOLGBLADZIJDE

075 2.87

Confidentieel

1. Samenvatting en conclusie

- Nr 7
adg 121100A feb 79
- a. De Amerikaanse minister van defensie heeft de Saoedi's verzekerd dat de Verenigde Staten van plan zijn meer te doen om hun bevriende landen in het Midden-Oosten te versterken tegen agressie. Zo zullen nu ook wapens worden geleverd aan de Soedan en Noord-Jemen. Of de Saoedische heersers inderdaad volledig gerustgesteld zullen zijn door de Amerikaanse toezeggingen mag worden betwijfeld.
  - b. Vanuit Beiroet wordt gemeld dat er in Saoedi-Arabië sprake is van een toenemende onrust, zowel binnen de koninklijke familie als bij de arbeiders in de olie-industrie.
  - c. PLO-leider Arafat heeft zondag de Iraanse geestelijke leider Khomeini gelukgewenst met zijn "historische overwinning". De PLO koestert hoge verwachtingen van de omwenteling in Iran.
  - d. Een delegatie van het Nederlandse Palestina Comité is zes dagen bij de PLO in Zuid-Libanon op bezoek geweest. Volgens de delegatie zal de PLO haar goede wil tonen aan het Nederlandse UNIFIL-bataljon.
  - e. De Egyptische minister van buitenlandse zaken heeft gezegd zeer ongerust te zijn over de toestand in Iran. Hij doelt hierbij vermoedelijk op de angst die in Egypte bestaat dat de ontwikkelingen in Iran over zouden kunnen slaan naar Egypte.
  - f. Volgens de Amerikaanse pers zijn in Libië meer dan honderd Noordkoreaanse piloten gestationeerd, die er o.m. deelnemen aan de opleiding op de Mig-23.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. De Verenigde Staten zullen gevechtsvliegtuigen en tanks leveren aan Soedan en Noord-Jemen. Dit is zondag bekendgemaakt door de Amerikaanse minister van defensie, Harold Brown, die momenteel op bezoek is in Saoedi-Arabië, minister Brown heeft de Saoedi's verzekerd dat de Verenigde Staten van plan zijn meer te doen om hun bevriende landen in het Midden-Oosten te versterken tegen agressie. De kosten van de wapenleveranties aan Soedan en Noord-Jemen, naar schatting 360 miljoen dollar, zullen door Saoedi-Arabië worden betaald. Als het Amerikaanse congres de leveranties goedkeurt krijgt Soedan twaalf F-5 gevechtsvliegtuigen, twee C-130 transportvliegtuigen, vijftig M-60 tanks en honderd gepanserde personeelsvoertuigen. Noord-Jemen, dat zich geconfronteerd ziet met een vijandig gezind marxistisch Zuid-Jemen, krijgt voorlopig twaalf gevechtsvliegtuigen van het type F-5. (Pers)
- Commentaar: Of de Saoedische heersers door de uitslatingen van minister Brown voldoende gerustgesteld zullen zijn mag worden betwijfeld. Minister Brown legt namelijk in zijn uitslatingen steeds de nadruk op Amerikaanse steun in geval van agressie en een oorlog van buitenaf. Waar de Saoedi-

Confidentieel

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

sche heersers waarschijnlijk echter het meest beducht voor zijn is een interne revolutie of een staatsgreep en de kans dat de Verenigde Staten in zo'n geval te hulp zullen of kunnen komen is uiterst gering; hetgeen door de ontwikkelingen in Iran min of meer is aangetoond.

V.w.b. de Amerikaanse wapenleveranties aan Noord-Jemen kan nog opgemerkt worden dat dit land nog overwegend over materieel beschikt dat door de Sovjet-Unie is geleverd. Zelfs eind 1978 werd nog militair materieel door de Sovjet-Unie aan Noord-Jemen geleverd w.o. enige tientallen tanks. Er zouden zich eveneens Sovjet militaire adviseurs in Noord-Jemen bevinden.

Dienstgeheim

b. Het linkse blad As-Safir in Beiroet heeft zaterdag melding gemaakt van een machtstrijd in de koninklijke familie van Saoedi-Arabië. Het zegt dat de bevelhebber van het garnizoen Al-Haradsj, Mohammed Achmed Soeweli, naar Irak is gevlucht nadat hij het bevel van de minister van defensie, Prins Sultan, gewapenderhand tegen demonstranten op te treden, naast zich neer had gelegd.

In het oliegebied Dhahran zouden demonstraties van arbeiders met geweld zijn onderdrukt en de Saoedische autoriteiten zouden trachten dit in de doofpot te stoppen. Onlangs is de invloedrijke raadsman van de koning Chalid, Kamal Adham, die goede contacten had met president Sadat van Egypte, afgezet.

De minister van defensie, Prins Sultan zou de troon willen bezetten en de rest van de koninklijke familie zou daarom zijn macht willen beknootten. (Pers)

Confidentiëel

Commentaar: Omtrent de juistheid van het bericht kan tot op heden nog geen enkele zekerheid worden verkregen. Het toont echter wel aan dat óók in Saoedi-Arabië interne strubbelingen kunnen ontstaan.

Dienstgeheim

c. Jasser Arafat, leider van de Palestijnse bevrijdingsorganisatie PLO, heeft zondag de Iraakse geestelijke leider Khomeini gelukgewenst met "De historische overwinning van het volk van Iran onder uw wijze leiding". In zijn boodschap aan Khomeini noemt Arafat diens overwinning "Evnzeer een eclatante zege voor de Palestijnse revolutie". Hij signaleert het begin van een "Nieuw tijdperk" in hun deel van de wereld en het "Slaan van het wur van de waarheid voor het Amerikaanse imperialisme, het zionisme en de reactie". "De weg naar de heilige stad Jeruzalem zal dra openliggen", aldus Arafat in zijn boodschap aan Khomeini. (Pers)

Confidentiëel

Commentaar: Arafat koestert kennelijk hoge verwachtingen van Khomeini bij de verwezenlijking van de Palestijnse idealen. Op dit moment valt echter nog moeilijk te beoordelen of het nieuwe bewind in Iran (Khomeini) de PLO inderdaad die steun zal geven die het verwacht.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

Dienstgeheim

d. De zondag voor een officieel bezoek van drie dagen aan België en Brussel aangekomen Egyptische minister van buitenlandse zaken Ghali, heeft op een persconferentie gezegd dat hij "zeer ongerust" is over de toestand in Iran.

Deze komt volgens hem neer op een "nieuw element van ontwrichting in het gebied van het Midden-Oosten". Het is, zei Ghali, een reden te meer om het Israelisch Egyptische vredesoverleg zo gauw mogelijk tot welslagen te brengen, zodat de dan gecreëerde evenwichtzone zich kan verspreiden over het hele Midden-Oosten. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Er werd reeds eerder melding gemaakt van de Egyptische zorg m.b.t. de ontwikkelingen in Iran. Zoals bekend is de Iraanse geestelijke leider Khomeini een tegenstander van het vredesinitiatief van president Sadat, en zijn overwinning in Iran zou een aanmoediging kunnen betekenen voor de anti-Sadat elementen in Egypte. De uitlating van Ghali m.b.t. het zo gauw mogelijk tot welslagen brengen van het vredesoverleg zal, indien gemeend, dan toch wel overwegend onder de Egyptische voorwaarden dienaar te geschieden.

Dienstgeheim

e. Meer dan honderd Noordkoreaanse piloten zijn in Libië gestationeerd en nemen sinds januari deel aan opleidingsoefeningen op Russische Mig-23-jagers. Dit meldt maandag de New York Times.

Volgens de Times gelooft men in kringen van de Amerikaanse inlichtingendienst dat deze aanwezigheid Libië de mogelijkheid biedt de doelmatigheid van zijn luchtmacht, die twee jaar geleden door de Sovjet-Unie werd vernieuwd, te vergroten. Daarnaast kunnen ook de Noordkoreanen zich vertrouwd maken met de Mig-23, die Moskou tot nog toe niet aan Noord-Korea heeft geleverd. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Zoals bekend beschikken de Libische luchtmacht over meer materieel dan zij zelf kunnen bemannen. Het is derhalve zeer wel mogelijk dat een deel van het vliegend materieel door Noord-Koreanen wordt gevlogen. Ten verdediging van Tijdens de oorlog van 1973 in het Midden-Oosten vlogen er in Egypte ook Noordkoreanen, hoewel alleen ter verdediging van het Egyptische luchtruim.

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

017/0081

b. Zuid-Libanon

Dienstgeheim

De PLO zal haar goede wil tonen aan het Nederlandse VN-bataljon dat binnenkort naar Libanon gaat. Viteraard wacht men af hoe de houding van de Nederlanders zal zijn, maar de PLO is bereid tot een soepel en vriendschappelijk wederzijds contact. Er is dus reden tot optimisme.

Dit verklaarde zaterdag op Schiphol de voorzitter van het Nederlands-Palestina Comité na terugkomst uit Libanon, Samen met een medewerker, is hij zes dagen in Zuid-Libanon geweest.

De PLO-functionarissen hebben er bij de delegatie op aangedrongen dat zij de benadering van de Nederlandse militairen van groot belang achten. "Het betekent dat de militairen de vrijheid van informatie moeten hebben. Ze moeten dus niet alleen in Israel, maar ook in Libanon gaan passagieren om op die manier een goede indruk van de plaatselijke situatie te krijgen", aldus de voorzitter van het comité. "De betrekkingen met de VN-militairen zijn over het algemeen goed. De PLO wil de taak van de ^{UNIFIL} ~~unite~~ zo veel mogelijk vergemakkelijken en men staat achter het streven het Libanese gezag in Zuid-Libanon te herstellen". (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Na het incident van 3 febr. j.l. in de Fiji-sector zijn er enige aanwijzingen dat de samenwerking tussen de PLO en UNIFIL niet meer zo goed is en mogelijk zelfs door de PLO zou zijn beëindigd.

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

GEHEIM

1061/Q

VOLGBLADZIJDE

044/017

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN

GEBRUIKT VOOR VOORLICHTINGSDOELEINDEN NR. 18 d/g 131100 feb. 79

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- a. De Joegoslavische president is voortijdig in Belgrado teruggekeerd van zijn reis naar het Midden-Oosten, n.a.v. het overlijden van Joegoslavië's tweede man, Kardelj. In Irak had Tito o.m. een onderhoud met de Iraakse minister van defensie.
- b. De Amerikaanse minister van defensie is maandag vanuit Saoedi-Arabië in Jordanië gearriveerd en dinsdagmorgen doorgereisd naar Israël. Hij zal later in de week ook nog een bezoek brengen aan Egypte.
- c. Door een Palestijns commando zou in Zuid-Libanon drie Shi'ieten moslims in het openbaar zijn terechtgesteld op beschuldiging van samenwerking met de Christen militia.
- d. Libië heeft mogelijk, als vierde land in het Midden-Oosten, van de Sovjet-Unie de gevechtshelicopter MJ-24 "HIND" ontvangen.
- e. De Syrische president Assad heeft Ayatollah Khomeini in een telegram gelukgewenst met zijn overwinning.
- f. In Beiroet is uitbundig feest gevierd door Palestijnen en Shi'ieten moslims n.a.v. de overwinning van Ayatollah Khomeini in Iran.
- g. De Amerikaanse president heeft verklaard de mogelijkheid van een nieuwe topconferentie te zullen overwegen indien er voldoende aanwijzingen zijn dat Egypte en Israël zich soepel opstellen.

63Confidentieel 2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. President Tito van Joegoslavië is maandag, twee dagen eerder dan het plan was, van zijn reis door het Midden-Oosten naar zijn land teruggekeerd om zijn overleden vertrouweling Edvard Kardelj de laatste eer te bewijzen. De 69-jarige Kardelj, de tweede man van Joegoslavië en de voornaamste ideoloog van de Joegoslavische communistische partij, overleed zaterdag aan kanker. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Tito verbleef in Damascus toen het nieuws, van het overlijden van Kardelj, hem bereikte. Of hij daarna nog is doorgereisd naar Jordanië, als laatste land op zijn reis door het Midden-Oosten, is niet duidelijk.

Tijdens zijn verblijf in Irak heeft Tito o.m. de Iraakse minister van defensie, gen Khayfallah ontvangen, waarbij mogelijk is gesproken over een uitbreiding van de militaire samenwerking tussen beide landen. Joegoslavië heeft wapens en munitie aan Irak geleverd, is vermoedelijk betrokken bij de opleiding van Iraaks marine- en luchtmacht personeel en doet pogingen om o.m. vliegtuigen aan Irak te leveren.

Dienstgeheim

- b. De Amerikaanse minister van defensie, Brown is maandag in Jordanië gearriveerd, het tweede onderdeel van zijn tocht langs vier staten in het Midden-Oosten met het doel Amerikaanse bondgenoten in dit gebied gerust te stellen over

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

044/1000

de Amerikaanse verbondenheid met hun veiligheid ondanks de onrust in Iran.

Brown is dinsdag aan het hoofd van een 27 man sterke delegatie in Israel aangekomen voor een bezoek dat tot vrijdag zal duren. Brown werd bij zijn aankomst begroet door zijn Israelische ambtgenoot Ezer Weizman.

Met een al bij aankomst van Brown bood Weizman Israelisch defensiedeelgenootschap aan om de stabiliteit in het Midden-Oosten te helpen handhaven nu Iran als bondgenoot van de Verenigde Staten afvalt. Brown antwoordde dat Israel en Amerika gemeenschappelijke strategische belangen hebben bij de stabiliteit en het welzijn in het Midden-Oosten. De Amerikaanse delegatie reist vrijdag naar Egypte (Pers).

Confidentieel

Commentaar: In Saoedi-Arabië zou kroonprins Fahd de Amerikaanse minister enige uren op zich hebben laten wachten, hetgeen het ongenoegen en de zorg illustreert van de Saoedische heersers n.a.v. de Amerikaanse houding tijdens de ontwikkelingen in Iran. Ook aan Jordanië zal de Amerikaanse minister wel toezeggingen hebben gedaan betreffende nieuwe wapenleveranties. Hij zal vermoedelijk evneens getracht hebben om koning Hoessein te bewegen zich minder negatief op te stellen t.o.v. de vredesopgaven tussen Egypte en Israel.

Geheim

c. Volgens een eerste melding heeft Libië op 6 febr. j.l. van de Sovjet-Unie een aantal MI-24 "HIND" gevechtshelicopters ontvangen (B-2)

Commentaar: Indien dit bericht juist is, dan is Libië hiermede waarschijnlijk het vierde Arabische land dat momenteel over de "HIND" gevechtshelicopter beschikt. Eerder ontvingen Algerije en Irak de "HIND" en volgens enkele meldingen zou ook Syrië reeds een onbekend aantal hebben ontvangen. Het is niet bekend hoeveel gevechtshelicopters van het type "HIND" door Libië in de Sovjet-Unie zijn gekocht.

Dienstgeheim

d. De Syrische president Assad heeft maandag in een telegram de Ayatollah Khomeini gefeliciteerd met "De overwinning van de Iraanse revolutie". Assad zegt in het telegram dat het Syrische volk blij is dat het Iraanse volk zich nu weer bij de Islamitische wereld voegt (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Hoewel slechts weinig Arabische landen de omwenteling in Iran vanaf het begin hebben gesteund kiezen zij nu eieren voor hun geld. In zowel Syrië, als het buurland Irak wordt het bestuur uitgemaakt door moslim minderheden; in Syrië door de Alamiëten en in Irak door de Sunniëten.

Dienstgeheim

e. De Amerikaanse president Carter heeft maandag de hoop uitgesproken dat het ministeriële overleg in Camp David, leiden tot de ondertekening van het vredesakkoord. Maar als de ministers hierin niet slagen, en er voldoende aanwijzingen zijn dat men zich soepel opstelt, zal ook de mogelijkheid overwegen een nieuwe topconferentie te beleggen met premier Begin en president Sadat, aldus Carter maandag op een persconferentie (Pers).

Confidentieel

Commentaar: President Carter houdt rekening met de mogelijkheid dat het ministeriële overleg niet tot het gewenste resultaat zal leiden, maar kennelijk evneens met de mogelijkheid dat ook een nieuwe

GEHEIM

GEHEIM

topconferentie geen uitkomst zal bieden.

3. Libanon**a. Algemeen***maandag*

Dienstgeheim

In de straten van Beïroet dansten ^{Sji'iten} moslims en Palestijnen ter viering van de revolutie van Ayatollah Khomeini. De Palestijnse leiders zien het aan de macht komen van Khomeini als een radicale verandering in het machtsevenwicht in het Midden-Oosten, die in hun voordeel werkt. Jasser Arafat, de leider van de Palestijnse bevrijdingsbeweging (PLO) heeft in een telegram zijn steun betuigd aan Khomeini. Een woordvoerder van het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina riep op tot een opstand van de Arabieren om een overwinning te bereiken, die de overwinning van het Iraanse volk zal aanvullen. (Pers)

Commentaar: Gevreesd moet worden dat de Palestijnen zich door het succes van Khomeini, nog feller zullen verzetten tegen de vredespogingen van de Egyptische president Sadat. Mogelijk dat ook de gematigden binnen de Palestijnse beweging nu hun standpunt jegens Israël zullen verharderen.

b. Zuid Libanon

Dienstgeheim

Volgens de Israelische pers heeft een Palestijnse groepering in Zuid Libanon drie Shi'itische moslims terechtgesteld op beschuldiging van samenwerking met de Christenmilitia van majoor Haddad.

Confidentieel

Commentaar: Het bericht zegt niet waar en wanneer de terechtstelling heeft plaatsgevonden. De bevolking van Zuid-Libanon bestaat voor 70 à 80 % uit Shi'itische moslims en er zijn aanwijzingen dat in ieder geval een deel daarvan samenwerkt met de Christenmilitia van majoor Haddad.

c. Nederlandse Sector

NTR

GEHEIM

1061/K

VOORBLADZIJDE

045/00-3

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

Confidentieel 1. Samenvatting en conclusie

- N2 19
d19 141100 A feb 79
- a. De Israelische minister van buitenlandse zaken heeft dinsdag enkele toespelingen gemaakt, welke een zekere erkenning van de PLO door Israel in zouden kunnen houden. Hoewel e.e.a. onmiddellijk door de Israelische autoriteiten werd ontkend heeft de opmerking zijn uitwerking niet gemist en kwamen er positieve reacties uit Saoedi-Arabië, Egypte en zelfs uit kringen van de PLO.
  - b. De Israelische minister van defensie zou zijn Amerikaanse collega een plan hebben voorgelegd dat voorziet in een besparing op wapenaankopen in de VS met ongeveer 25%. In het plan wordt er van uitgegaan dat er een vredesverdrag met Egypte komt.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. De Israelische minister van buitenlandse zaken, Dayan, heeft dinsdag met zijn woorden over de Palestijnse bevrijdingsbeweging, PLO, voor opschudding gezorgd. In een redevoering tot joodse oorlogsveteranen zei de minister dat Israel bij het bereiken van een overeenkomst in het Midden-Oosten niet om de positie van de PLO of het gewicht dat zij in de schaal legt, heen kan. "Het is niet alleen maar een terroristische organisatie, er is ook een burgerlijk deel, dat wil zeggen: de Palestijnse vluchtelingen", aldus Dayan. "Niemand, en ook wij niet, gelooft dat het conflict in het Midden-Oosten definitief geregeld kan worden, zonder het probleem van de vluchtelingen te regelen".
Woordvoerders van de regering haastten zich te verklaren dat de woorden van Dayan niet betekenden dat Israel van zijn beleid om alle onderhandelingen met de PLO af te wijzen, is afgestapt. De naaste medewerker van Dayan, Lavi, zei dat de houding van Israel tegenover de PLO niet is veranderd. Als politieke eenheid, zo voegde hij eraan toe, is de PLO niet relevant. Met zijn woorden bedoelde Dayan dat de PLO de Palestijnse vluchtelingenkampen onder controle heeft en dat de PLO bij het oplossen van het vluchtelingenprobleem niet genegeerd kan worden. Lavi zei er uitdrukkelijk bij dat de PLO geen partner kan zijn bij de vredesbesprekingen. Premier Begin verklaarde: "We erkennen de PLO niet en zullen er niet mee onderhandelen en zo denkt de minister van buitenlandse zaken er ook over. Wij allen, zonder uitzondering, vinden de PLO een verwerpelijke organisatie van moordenaars, gericht op de vernietiging van de staat Israel". (Pers)

Commentaar: Het valt nog moeilijk te beoordelen wat minister Dayan, met zijn opmerkingen over de PLO, hoopt te bereiken. Dat de opmerkingen bewust zijn gemaakt en niet kunnen worden uitgelegd als verkeerd taalgebruik, omdat hij zijn toespraak in het Engels hield, lijkt wel duidelijk.
Mogelijk hoopt Dayan zowel Egypte als de Verenigde Staten gunstig te stemmen in het

CONFIDENTIEEL

licht van de op 21 febr. a.s. te hervatten vredesbesprekingen.

Uit Saoedi-Arabië en Egypte kwamen in de loop van dinsdagavond positieve reacties op de uitlatingen van Dayan en zelfs uit kringen van de PLO werden enkele positieve geluiden gehoord.

Dienstgeheim

b. De Israelische minister van defensie, Ezer Weizman, heeft dinsdag zijn Amerikaanse collega, Harold Brown, een plan voorgelegd voor een strijdmacht in vredes-tijd dat aanzienlijk minder geld zal vergen dan het lopende program voor de jaren 1976-1986. Dit is in officiële Israelische en Amerikaanse kringen vernomen. Het huidige program, voorziet in wapenaankopen van in totaal ruim 20 miljard gulden. Het herziene plan, hetgeen nog niet door het Israelische kabinet is goedgekeurd, zou neerkomen op een besparing van 25%. De nadruk zou worden gelegd op de aanschaf van zeer modern wapentuig, waaronder de nieuwste elektronische apparatuur.

Amerikaanse functionarissen gaven als hun mening dat de herziening van de oorspronkelijke wapenaankoopplan een gevolg is van twee overwegingen van de Israëliërs. Zij zouden allereerst er van uitgaan dat er een vredesverdrag met Egypte komt, waardoor hun land aan de zuidgrens in een verdedigende situatie komt. Voor de verdediging van de grens met Egypte zouden minder maar betere wapens nodig zijn, terwijl aan de andere kant gewaakt moet worden tegen een mogelijke dreiging van de in in toenemende mate samenwerkende landen Syrië en Irak.

Voor het beoordelen van het nieuwe defensieplan van Israel gaat Brown woensdag per heli-copter verscheidene plaatsen in het bezette deel van Jordanië in ogenschouwen. Deze reis wordt gemaakt op verzoek van de Amerikaanse minister die president Carter uit de eerste hand verslag wil uitbrengen over de militaire toestand in dat gebied. (Pers)

Confidentieel

Commentaar; Het herziene plan betreffende wapenaankopen in de Verenigde Staten gaat er vauit dat er vredesverdrag met Egypte tot stand komt, als gevolg waarvan Israel zich in fasen zal terugtrekken uit de Sinaï op de grens (bestandslijn) van voor de juni-oorlog van 1967. De te verdedigen grens wordt daardoor aanzienlijk korter en de behoefte aan offensieve wapens minder. Overigens komen er ook uit Egypte berichten omtrent plannen tot een vermindering van de sterkte der Egyptische strijdkrachten. Vooralsnog hebben deze plannen slechts betrekking op vermindering van personeel in de logistieke sector en wordt het aantal gevechtseenheden niet verminderd.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

GEHEIM

2061/S

VOLGBLADZIJDE

041/0141

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

Nh 20 dltg 15400A feb 79

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- a. Zowel de Libanese minister van binnenlandse zaken als een hooggeplaatste Palestijnse leider hebben de vrees geuit voor een hernieuwd opblazen van het geweld in Libanon.
- b. Volgens de Israëliische pers in het wrak van de op 3 febr. j.l. in Zuid-Libanon neergestorte UNIFIL-helicopter kogelgaten aangetroffen. Door de bevelhebber van UNIFIL is dat later ontkend.
- c. De verantwoordelijkheid voor een aanslag op een wapenhandel in het Belgische St. Truiden is opgeëist door een Palestijnse organisatie. Volgens de organisatie zou de wapenhandelaar wapens hebben geleverd aan de Christenen in Libanon.
- d. De voorzitter van de Palestijnse Nationale Raad zou zich positief hebben uitgelaten over de komst van een Nederlandse eenheid naar Zuid-Libanon. Overigens zijn er ook aanwijzingen die duiden op een minder positieve opstelling van de zijde van PLO-groeperingen tegenover UNIFIL.
- e. De militante Rabbijn Kahane heeft woensdag op de campus van de Hebreeuwse universiteit in Jeruzalem, ondanks een verbod van het universiteitsbestuur, een anti-arabische (Palestijnse) redevoering gehouden.

anti-

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. De militante Rabbijn Meir Kahane heeft woensdag een, zij het korte, anti-arabische/redevoering gehouden op de campus van de Hebreeuwse universiteit van Jeruzalem. Dit ondanks het verbod van het universiteitsbestuur. Dit sloot de hekken tot het universiteitsterrein toen Kahane met 25 aanhangers naar binnen wilde gaan. Politie en bewakers blokkeerden de hoofdingang maar Kahane en zijn aanhangers slaagden er toch in binnen te komen. Kahane stak een rede van een half uur af waarin hij het in hoofdzaak had over zijn recht op vrije meningsuiting. In een reactie op recente propalestijnse uitlatingen van Israëliische studenten van Arabische afkomst zei Kahane tegen een gehoor van enkele honderden studenten: "als de Arabieren niet bereid zijn Israël te accepteren, dan zijn wij niet van zins hen hier aan de universiteit te laten studeren". Hij hield op te praten toen zo'n 20 politiemannen ten tonele verschenen, en verliet daarop met zijn aanhangers vrijwillig het universiteitsterrein. Later werden Kahane en drie van zijn medestanders gearresteerd, nadat zij een rede, die een lid van het Israëliische parlement op het universiteitsterrein hield, onderbroken hadden.

1 (anti-Palestijnse)

Confidentieel

Commentaar: Rabbijn Kahane heeft in het begin van de jaren zeventig in de Verenigde Staten de Joodse Defensie Liga opgericht, voornamelijk met het doel om geweldadigheden van Palestijnse zijde met geweld te beantwoorden. In 1972 vertrok hij naar Israël waar hij regelmatig in conflict komt met de autoriteiten vanwege

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

04610141

zijn militante optreden.

3. Libanon
a. Algemeen

Dienstgeheim (1) De Libanese minister van binnenlandse zaken Salah Salman en een hooggeplaatste Palestijnse leider hebben woensdag de vrees geuit dat nieuwe geweldsuitbarstingen in Libanon kunnen leiden tot een totale ineenstorting van de veiligheidssituatie en hernieuwde oorlogshandelingen. Hun voorspellingen vielen samen met een nacht van zware tank- en artilleriegevechten in Ain Rummaneh, de zuidoostelijke buitenwijk van Beiroet. Bewoners van de wijk beschuldigen Syrische troepen van de Arabische vredesmacht ervan het vuren te zijn begonnen.

In een interview met het tijdschrift al Jamhour uitte minister Salman de vrees dat de geïsoleerde incidenten tot grote geweldsacties kunnen leiden. "Ik sluit de mogelijkheid van een grote uitbarsting niet uit", aldus Salman. De Palestijnse leider Salah Khalaf (Abu Ayad), een naaste medewerker van Jasser Arafat, ging nog verder en zei "In april in Libanon een totale explosie te verwachten". Hij voerde voor deze voorspelling drie redenen aan:

- het tekenen van een Egyptisch-Israëliësch vredesverdrag.
- het aflopen van het mandaat van de Arabische vredesmacht dat de rechtse Christenen niet graag zien hernieuwd.
- berichten van een militaire opbouw in "bepaalde delen" van Libanon. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Aan de lijst kan nog worden toegevoegd, het feit dat de Libanese autoriteiten zouden overwegen om meer Libanese militairen naar Zuid-Libanon over te brengen en toe te voegen aan UNIFIL, met als doel geleidelijk aan het gezag over Zuid-Libanon over te nemen. De Christen militia is echter bevreesd dat deze Libanese militairen afkomstig zullen zijn van de 1^e brigade uit de Bekaa vallei, die er van worden verdacht onder sterke Syrische invloed te staan. De vorming van een Libanese strijdmacht ondervindt nog steeds grote problemen.

Dienstgeheim

(2) In een anoniem telefoontje dat is binnengekomen bij de Belgische krant "Het belang van Limburg" is de verantwoordelijkheid voor een aanslag in België opgeëist door een Palestijnse organisatie, die zich "Le serpent noir" (De zwarte slang) noemt. Die aanslag werd medio vorige week gepleegd op een wapenhandel in St-Truiden. Een man kwam die wapenhandel binnen met een tas. Hij zette die op de grond en zei even naar zijn auto terug te moeten. Enkele ogenblikken later explodeerde een bom die kennelijk in de tas zat en verwoestte de wapenhandel. In het anonieme telefoontje is nu gezegd dat er meer represailles zullen volgen als de wapenhandelaar "Zijn leveranties aan de Christenen in Libanon niet stopt". Zulke wapenleveranties zijn inmiddels door de handelaar met klen ontkend.

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

046/0141

Confidentieel

Commentaar: Het bestaan van een Palestijnse groepering, die zich "Le serpent noir" noemt is, dezerzijds niet bekend. Het is echter zeer wel mogelijk dat een groepering zich alleen voor deze gelegenheid van genoemde naam heeft bediend, hetgeen wel meer voorkomt.

b. Zuid-Libanon

Geheim

(1) De voorzitter van de Palestijnse Nationale Raad, Khaled Fahoum heeft positief gereageerd op het Nederlandse besluit om een bataljon ter beschikking te stellen van UNIFIL. Volgens hem zal de PLO alle medewerking verlenen. Volgens Fahoum, hierbij verwijzend naar het Noorse bataljon, levert een waarneming van de plaatselijke situatie een beter begrip voor de Palestijnse zaak. (B-2)

Commentaar: Er zijn echter ook aanwijzingen dat bepaalde PLO-kringen het met de samenwerking met UNIFIL niet zo nauw meer wensen te nemen en deze zelfs zouden willen beëindigen.

Diers Geheim

(2) Een groep deskundigen die namens de V.S. een onderzoek heeft ingesteld naar de oorzaak van het ongeluk met de V.N.-helicopter in Zuid-Libanon, heeft in het wrak van deze helicopter kogelgaten gevonden.

De "Jeruzalem post" die dit meldt, zegt dat dit erop duidt dat de helicopter is neergehaald door Palestijnse guerrillastrijders. Bij het ongeluk kwamen vier Noorse V.N. militairen om het leven.

Generaal Erskine, de bevelhebber van de V.N.-vredesmacht in Zuid-Libanon, ontkende later met nadruk dat een groep onderzoekers kogelgaten had aangetroffen in de romp van de neergestorte helicopter. Uit niets is gebleken dat de helicopter is neergeschoten, aldus generaal Erskine (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Volgens eerdere meldingen uit UNIFIL-kringen was de helicopter inderdaad beschoten, hoewel niet duidelijk was of de helicopter ook werd geraakt. De mogelijkheid bestaat dus nog steeds dat de heli neerstortte als gevolg van een uitwijkmanoeuvre van de vlieger, waarbij een hoogspanningskabel werd geraakt.

Overigens is niet duidelijk wat dient te worden verstaan onder "een groep deskundigen die namens de V.S. een onderzoek heeft ingesteld". Mogelijk betreft het hier een groep deskundigen van de fabriek waar de betrokken helicopter van afkomstig is.

c. Nederlandse Sector

NTR

GEHEIM

CONFIDENTIEEL

16 FEB. 1979

VOLGBLADZIJD

047/0092

ZONDER TOESTEMMING VAN D V/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN

NR 21 d'g 16/009 Feb 79

Confidentieel

1. Samenvatting en conclusie

- a. De Amerikaanse minister van defensie reist vandaag vanuit Israel naar Egypte. Hij heeft, tijdens zijn verblijf in Israel, o.m. de Westoever van de Jordaan, de hoogvlakte van Golan en de Sinai bezocht. Aan Israel zijn verdere Amerikaanse wapenleveranties toegezegd. Naar verwachting zal ook Egypte een verlanglijst aan de Amerikaanse minister voorleggen.
- b. PLO-leider Arafat zal binnankort een bezoek aan Iran brengen. De voormalige Israelische ambassade in Taheran zal ter beschikking worden gesteld van de PLO.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. De Amerikaanse minister van defensie, Brown, heeft Israel donderdagavond toegezegd, dat zijn luchtmacht met nieuwe Amerikaanse wapens zal worden versterkt, zoals raketten van het type Sidewinder, die door vliegtuigen tegen vliegtuigen kunnen worden gebruikt. Deze raket behoort tot het modernste Amerikaanse wapentuig. Dit hebben Amerikaanse functionarissen meegedeeld.
Ook had Brown meegedeeld, dat de Verenigde Staten zullen overwegen 60 moderne straaljagers van het type F-16 aan Israel te verkopen, die aanvankelijk door Iran waren besteld.

Minister Brown heeft tijdens zijn verblijf in Israel o.m. bezoeken gebracht aan de bezette Westoever van de Jordaan, de hoogvlakte van Golan en de Sinai.

De Amerikaanse minister reist vandaag door naar Egypte als laatste land op zijn Midden-Oosten toer. (Pers.)

Confidentieel

Commentaar: In het kader van de zgn. "package deal", werden door president Carter reeds gevechtsvliegtuigen toegezegd aan Saoedi-Arabië (50 F-15's), Egypte (50 F-5's) en Israel (15 F-15's en 60 F-16's). Door deze nieuwe toezegging zou Israel in de toekomst over 120 F-16's kunnen beschikken. De verwachting is dat ook Egypte wel een verlanglijst aan de Amerikaanse minister zal voorleggen. Zij zouden in het bijzonder belangstelling hebben voor middelbare tanks, gepantserde personeelsvoertuigen en luchtdoelraketten. Zoals reeds eerder werd vermeld, heeft Egypte nog geen enkele van de toegezegde F-5 gevechtsvliegtuigen ontvangen. Als reden hiervoor wordt opgegeven dat Saoedi-Arabië de rekening niet wenst te betalen, die hoger zou zijn als aanvankelijk werd overeengekomen.
E.e.a. valt echter niet los te zien van mogelijke Saoedische druk op Egypte m.b.v. het vredesoverleg met Israel.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

047/10092

3. Libanon

Dienstgeheim

a. Algemeen

In Beiroet werd meegedeeld dat de PLO de voormalige Israëlische ambassade in Teheran, die door aanhangers van Khomeini was bezet en geplunderd en voor de PLO was bestemd, binnenkort in gebruik zal nemen.

Een afvaardiging van de PLO en een groep Palestijnse artsen zijn in de nacht van woensdag op donderdag van Beiroet naar Teheran gereisd. De afvaardiging zal de ambassade overnemen en het bezoek van Arafat aan Khomeini voorbereiden. Iraanse guerrillastrijders zouden al lange tijd in Palestijnse kampen zijn opgeleid. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Reeds eerder werd melding gemaakt van het feit dat er tussen Ayatollah Khomeini en de PLO goede contacten bestaan en dat Khomeini-aanhangers in het verleden een opleiding hebben gehad in kampen van de PLO. De PLO kan er in Khomeini een machtige bondgenoot bijgekregen hebben en koestert hieromtrent hoge verwachtingen.

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF. MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN

NR. 2 d.d. 19/10/79 feb 79

Confidentieel

1. Samenvatting en conclusie

CONFIDENTIEEL

- a. De Amerikaanse minister van defensie heeft Egypte verlaten en is teruggekeerd naar de VS. Er is o.m. overeenstemming bereikt over de financiering van de aan Egypte te leveren F-5 gevechtsvliegtuigen.
- b. Syrië heeft bij de VS. geprotesteerd tegen de bezoeken die de Amerikaanse minister van defensie onlangs aan de door Israël bezette gebieden heeft gebracht. Volgens Syrië houden deze bezoeken een erkenning in van de Israëlische bezetting.
- c. Israelische veiligheidsfunctionarissen hebben in Noord-Israël een onderofficier van UNIFIL gearresteerd, op het moment dat hij explosieven overhandigde aan een lid van de Palestijnse organisatie El-Fatah.
- d. PLO-leider Arafat is zaterdag in Iran ontvangen door Ayatollah Khomeini. Khomeini heeft aan Arafat alle steun toegezegd in de strijd tegen Israël, zodra in Iran zelf de problemen zijn opgelost.
- e. Zowel de Egyptische als de Israelische delegatie bij de woensdag a.s. te beginnen vredesbesprekingen te Washington zijn naar de VS. vertrokken. De Egyptische delegatie zou de opdracht hebben gekregen geen enkele concessie meer te doen.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. Saoedi-Arabië heeft ernee ingestemd 525 miljoen dollar (ruim 1 miljard gulden) te betalen zodat Egypte vijftig Amerikaanse gevechtsvliegtuigen van het type F-5 geleverd kan krijgen, zo hebben Amerikaanse defensie-functionarissen zondag verklaard. Oorspronkelijk zou Egypte de toestellen al afgelopen oktober hebben ontvangen, maar een geschil tussen Saoedi-Arabië en de VS. over de prijs, heeft uitstel van de levering veroorzaakt. De financiële moeilijkheden werden geregeld nadat de Amerikaanse minister van defensie, Brown, op zijn rondreis door het Midden-Oosten in Egypte en in Saoedi-Arabië over de levering had gesproken. De eerste F-5's worden in november aan Egypte geleverd, aldus de Amerikaanse functionarissen. Zaterdag uitte president Sadat van Egypte zijn bezorgdheid over de veiligheid in het Midden-Oosten en verzocht de VS. om wapenleveranties, onder andere onderzeeërs, in het bijzijn van Brown, met wie hij zaterdag een onderhoud van twee uur had gehad, eiste president Sadat dat Egypte inzake wapenleveranties op dezelfde manier wordt behandeld als Israël. (Pers)

CONFIDENTIEEL

Confidentieel

Commentaar: De mogelijkheid dat de VS., aan Egypte onderzeeërs zullen leveren is niet erg groot, doch Egypte zou minister Brown ook om tanks, gepantserde persoonsvoertuigen en luchtdoelraketten hebben gevraagd. De kans dat de VS. die zullen gaan leveren lijkt wel aanwezig, hoewel zij hier mogelijk de voorwaarde aan zullen verbinden dat Egypte zich bij het verdere verloop van de vredesbesprekingen met Israël niet al te star zal opstellen.

CONFIDENTIEEL

Dienstgeheim

b. Zowel de Egyptische als de Israelische delegatie zijn naar de VS. vertrokken, waar woensdag a.s. de vredesbesprekingen op ministerieel niveau zullen worden hervat. De Egyptische delegatie wordt geleid door premier, nu tevens minister van buitenlandse zaken, Khalil en de Israelische delegatie door minister van buitenlandse zaken/Vance. De Egyptische delegatie zal op haarreis naar de VS. eerst mog een bezoek brengen aan Londen, voor een ontmoeting met premier Callaghan (Pers).

Dayan. De Amerikaanse delegatie staat onder leiding van minister van buitenlandse zaken Vance.

Confidentieel

Commentaar: Premier Khalil is zaterdag door president Sadat benoemd tot minister van buitenlandse zaken. Deze functie was vanant sedert september '78 en werd waargenomen door de tweede man van het ministerie, Boutros Ghali. Het is nog niet geheel duidelijk of Khalil ook premier blijft. Overigens heeft president Sadat tijdens het afgelopen weekend verklaard dat Egypte tijdens de komende vredesbesprekingen met Israel geen enkele concessie zal doen en vast blijft houden aan haar eerder ingenomen standpunten en eisen.

Dienstgeheim

c. Syrië heeft bij de VS. geprotesteerd tegen het bezoek dat de Amerikaanse minister van defensie, Brown, onlangs heeft gebracht aan bezette Arabische gebiedsdelen. Dit bezoek komt neer op een goedkeuring van de Israelische bezetting, aldus het protest. Het protest werd overgebracht aan de Amerikaanse ambassadeur, Seeley, die zaterdagavond op het Syrische ministerie van buitenlandse zaken werd ontboden. De Syrische onderminister van buitenlandse zaken, Nasser Qaddour, liet de Amerikaanse ambassadeur weten dat het bezoek van Brown "een negatieve daad" is, "die indruist tegen de pogingen een rechtvaardige en duurzame vrede in dat gebied te bereiken. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: De VS. zijn in het verleden steeds uiterst voorzichtig geweest met het verlenen van toestemming aan Amerikaanse autoriteiten om de bezette gebieden te bezoeken. Doch sedert een grotere Amerikaanse betrokkenheid bij het zoeken naar een oplossing voor het

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

Midden-Oosten probleem was het haast onvermijdelijk dat deze gebieden bezocht zouden worden, zowel voor het contact met de locale bevolking als om de situatie ter plaatse in ogenschouw te nemen.

Dies Gebeuren

d. De Iraanse leider Khomeini heeft zaterdag in Teheran PLO-leider Jasser Arafat ontvangen. Arafat is de eerste prominente buitenlandse bezoeker die Khomeini ontmoet sinds zijn terugkeer in Iran, twee weken geleden.

Volgens Arafat staat Iran nu geheel aan de Arabische kant en is het machtsevenwicht in het Midden-Oosten grondig gewijzigd. "De Iraanse revolutie bedreigt vooral het imperialisme en kolonialisme in dit gebied, dat in Israël is belichaamd", aldus de palestijnse leider. Hij noemde Iran zijn "tweede vaderland".

Ook premier Bazargan heeft in Teheran een ontmoeting gehad met de Palestijnse leider, deze zei na afloop van het onderhoud dat de nieuwe Iraanse machthebbers hem hadden verzekerd, dat de overwinning van hun revolutie niet volledig zou zijn zolang ook de Palestijnen niet hun zin hebben gekregen. In het bericht van Iran's persbureau werd gezegd dat steun voor de Palestijnen een hoeksteen van het beleid van de nieuwe regering zal zijn.

In een uitzending van radio-Abadan in de Arabische taal, is zaterdag aangekondigd dat Iraanse troepen zich zullen scharen aan de kant van Arabische legers en Palestijnse guerrillastrijders in hun strijd tegen Israël. "Het Iraanse leger zal zich voegen bij de Arabische legers en de Palestijnse fedayeen in hun strijd om de zionistische staat te vernietigen", aldus deze Iraanse zender. Israelische functionarissen hebben zich eerder deze week al bezorgd uitgelaten over de mogelijkheid dat een Islamitische regering in Iran troepen zou sturen ter versterking van de strijdmacht van de radicale Arabische landen langs Israels oostgrens. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Khomeini zou aan PLO-leider Arafat alle steun hebben toegezegd zodra de situatie in Iran zelf voldoende gestabiliseerd zou zijn. De nieuwe Iraanse regering heeft zich tot nu toe nog niet uitgelaten over de vorm en de omvang van de steun aan de PLO. Het is evenmin bekend wat Khomeini uiteindelijk van Israël verlangt.

Het lijkt voorlopig nog zeer onwaarschijnlijk dat landen als Jordanië, Syrië en/of Libanon Iraanse troepen op hun grondgebied toe zullen laten om tegen Israël te strijden.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

Dienstgeheim

3. Libanon

a. Algemeen

Israëlische veiligheidsstroepen hebben zondag een Senegalese militair van de vredesmacht van de Verenigde Naties in Zuid-Libanon aangehouden, toen hij juist een reserveband met explosieven en ontstekingsapparaten overhandigde aan een lid van de Palestijnse guerrillabeweging El Fatach. Dit heeft de Israëlische radio bekendgemaakt.

De Senegalees was met een jeep van de VN. via de grensovergang bij Rosj Hanikra Israël binnengekomen. Bij Acre ontmoette hij een lid van El Fatach, afkomstig uit het bezette deel van Jordanië. In de banden die hij hem gaf zaten 30 pakjes explosieven en 102 ontstekingsapparaten, beide mannen werden aangehouden. Hun namen werden niet genoemd.

Volgens een Israëlische militaire woordvoerder bleek bij de ondervraging dat het niet de eerste maal was dat er explosieven Israël werden binnengesmokkeld. Aan Israëlische zijde dacht men dat er meer VN-militairen bij betrokken waren. De Senegalees had gezegd dat hij zich bereid had verplaatst, tegen betaling explosieven te smokkelen voor El Fatach. De woordvoerder zei dat niet duidelijk was of de meerderen van de militair op de hoogte waren van zijn activiteit. Het hoofdkwartier van de VN in het Midden'Oosten heeft later bevestigd, dat een Senegalese onderofficier door Israël is aangehouden. Volgens een woordvoerder was de militair niet in dienst toen hij werd opgepakt. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Voorzover bekend is dit de eerste keer dat een UNIFIL-militair betrokken is bij een wapensmokkel voor een PLO-groepering. Het betreft hier waarschijnlijk een geval waarbij aan een UNIFIL-militair geld is aangeboden in ruil waarvoor hij de explosieven moest leveren. De kans dat meerdere UNIFIL-militairen hiervoor benaderd zijn c.q. zullen worden lijkt niet uitgesloten.

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

- NTR

CONFIDENTIEEL

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

1061/V

ZONDER TOESTEMMING VAN DIJ/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

NR 23 d19 201100A feb 79

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

a. Israël heeft m.i.v. maandag 19 febr. de toegang ontzegt aan UNIFIL-militairen. Deze maatregel is genomen n.a.v. het incident waarbij een Senegalese onderofficier door Israëlische veiligheidsfunctionarissen werd gearresteerd, toen hij explosieven overhandigde aan een lid van El Fatah. Verwacht wordt dat deze maatregel slechts van tijdelijke duur zal zijn.

b. Volgens een PLO-analyse, opgemaakt n.a.v. de akkoorden van Camp David, zou aan drie taken prioriteit dienen te worden gegeven te weten; het opvoeren van activiteiten in de bezette gebieden, het herstellen van de militair/politieke positie in Zuid-Libanon en het streven naar interne eenheid.

c. In Israël zijn dinsdagochtend twee bommen ontploft. Volgens een eerste melding viel er één gewonde en is de materiële schade gering.

d. De Libanese minister van buitenlandse zaken zou er bij de VS op hebben aangedrongen om druk uit te oefenen op Israël teneinde dat land er toe te bewegen haar steun aan de Christen militia in Zuid-Libanon te beëindigen.

e. Volgens berichten uit Israël en Libanon verblijft het voormalige Iraanse UNIFIL-contingent nog steeds in Libanon. Een veertigtal van hen zou zijn overgelopen naar de PLO. De verwachting is dat ook het Iraanse VN-bataljon op de hoogvlakte van Golan haar taak spoedig zal moeten beëindigen.

2. Algemeen

(1) Een uit oktober 1978 daterende analyse die door een PLO-instantie werd gemaakt van de politieke situatie waarin de PLO door en na de akkoorden van Camp David moest functioneren, duidt erop dat door deze organisatie aan drie taken prioriteit zou worden gegeven, te weten:

1. Escalatie van activiteiten in de bezette gebieden en consolidatie van volkssteun aan de PLO in deze gebieden;

2. In stand houden van de belangrijke militaire aanwezigheid van de PLO in Libanon en herstel van de militaire/politieke positie van de PLO in Zuid-Libanon;

3. Streven naar interne, i.e. nationale eenheid. Ten aanzien van punt 2 werd gesteld dat de plaatsing van de UNIFIL bezuiden de Litani de sterkte en de bewegingsvrijheid van de aldaar aanwezige Palestijnse strijdkrachten niet serieus had beïnvloed.

Er werd geconstateerd dat de "legaliteit" van de militaire presentie van de PLO in Zuid-Libanon niet zo zeer ontleend werd aan de akkoorden van Caïro van 1969, als wel aan de aanvaardig van de PLO-eenheden door de plaatselijke bevolking. Van dit laatste was er volgens de opsteller(s) van de analyse na de Israëlische veldtocht steeds meer sprake. Dit werd mede geweten aan de gedisciplineerdheid van de PLO-eenheden die nu in het gebied opereerden (F-2).

GEHEIM

Commentaar: T.a.v. de punten 1 en 3 lijkt het bericht juist. Er heeft inderdaad een escalatie plaatsgevonden van incidenten, Het is hierbij echter niet geheel duidelijk wat de PLO onder bezette gebieden verstaat. Volgens het Handvest van de PLO zou geheel Israël hiertoe gerekend kunnen worden. Tijdens de 14^e zitting van de Palestijnse Nationale Raad, welke in januari j.l. in Damascus werd gehouden is getracht een maximale interne/nationale eenheid te verwezenlijken, hetgeen echter niet geheel is gelukt. T.a.v. punt 2 kan het gebied ten zuiden van de Litani in drie sectoren worden ingedeeld te weten:

- a. Het gebied dat door de Christen militia van majoor Haddad wordt beheerst en aan Israël grenst. De kans dat in dit gebied PLO-eenheden verblijven is uiterst gering en zeker niet openlijk.
- b. Het gebied dat door UNIFIL wordt gecontroleerd. De in dit gebied verblijvende PLO-groepjes zijn klein en verspreid en hebben naar verwachting weinig invloed op de lokale bevolking. Hier komt nog bij dat die bevolking meer positiefs verwacht van UNIFIL dan van de PLO.
- c. De door de PLO beheerste saillant rondom Tyrus tot aan de Litani. In dit gebied is de PLO heer en meester, het is dezerzijds echter niet bekend hoe de autochtone bevolking (dus niet de bewoners van de Palestijnse vluchtingenkampen) tegenover de PLO staat.

Dienstgeheim

(2) In Jeruzalem en in Petach Tikva, een voorstad van Tel Aviv, zijn dinsdagechtend in totaal twee bommen ontploft, zonder veel schade te veroorzaken. Volgens de Israelische politie die de explosies weet aan Palestijnse guerrillastrijders, liep bij de ontploffing in Jeruzalem, bij de ingang van een woonhuis, een jongen een zenuwschok op. Bij de andere aanslag werd niemand gewond. (Pers)

Commentaar: Tot op dit moment heeft nog geen Palestijnse organisatie de verantwoordelijkheid opgeëist voor de bomaanslagen.

5. Libanon

a. Algemeen

Dienstgeheim

Zowel uit Israël als uit Libanon komen de laatste tijd berichten als zou het Iraanse UNIFIL-detachement nog steeds in Libanon verblijven. Slechts een klein gedeelte zou naar Iran zijn teruggekeerd. Volgens Libanese kringen zijn er geen transportmiddelen beschikbaar om de militairen en hun materieel naar Iran te vervoeren. Uit Israelische kringen wordt gemeld dat een veertigtal Iraanse militairen zou zijn overgelopen naar de PLO. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: De officiële UNIFIL-taak werd op 16 en 17 januari j.l. door het Iraanse contingent beëindigd. Zij hebben toen hun sector verlaten en zijn naar Beiroet vertrokken. Omtrent het overlopen door Iraanse militairen naar de PLO bestaat dezerzijds vooralsnog geen enkele zekerheid.

Volgens een zojuist binnengekomen verklaring van het UNIFIL-hoofdkwartier zijn in dec. 1978 drie Iraanse militairen naar de PLO gedeserteerd.

Naar verwachting zal het Iraanse VN-bataljon op de hoogvlakte van Golan binnen afzienbare tijd ook wel haar taak beëindigen. Gelet op de goede vertandhouding tussen de nieuwe Iraanse regering en de PLO lijkt het handhaven van dit bataljon op de hoogvlakte van Golan voor Israël onaanvaardbaar.

Dienstgeheim

b. Zuid-Libanon

(1) Israël heeft alle leden van de VN-strijdmacht in Zuid-Libanon verboden zijn grondgebied te betreden. Een legerwoordvoerder in Tel Aviv maakte dit maandagavond bekend. Aanvankelijk was gezegd dat de maatregel alleen Senegalese VN-militairen betrof. De Israëlische maatregel is een gevolg van een poging van een Senegalese VN-militair voor Palestijnse guerrillastrijders bestende explosievenstoffen Israël binnen te smokkelen. Van het verbod zijn uitzonderd officieren van de rang van kolonel. Het verbod zal gelden tot nieuwe veiligheidsmaatregelen zijn genomen om te verhinderen dat soortgelijke smokkel pogingen herhaald worden (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Naar verwachting zal deze maatregel slechts van tijdelijke aard zijn. Door de Israëlische autoriteiten zullen van de VN maatregelen worden verwacht die herhaling van dit soort incidenten zullen voorkomen.

Volgens reacties uit Israëlische kringen wordt het incident door de autoriteiten als zeer ernstig aangemerkt en is men in hoge mate bevreesd voor herhaling. Het is nog niet duidelijk of de maatregel ook van toepassing is op het UNIFIL-personeel dat vrijwel dagelijks van en naar Israël reist i.v.m. de logistieke verzorging van UNIFIL.

(2) De Libanese minister van buitenlandse zaken, Butros, heeft maandag met de Amerikaanse ambassadeur, Dean, gesproken over de toestand in Zuid-Libanon, van waar berichten komen over nieuw geweld. Volgens reizigers uit de grensstreek hebben door Israël gesteunde rechtse christelijke strijdgroepen zondagnacht verscheidene door linkse Libanezen en Palestijnen beheerste dorpen in de buurt van de stad Nabatiya beschoten.

Politieke kringen in Beiroet zeiden dat Butros er bij Dean op aan zou dringen dat Washington Israël ertoe beweegt, zijn steun aan de rechtse Libanese

GEHEIM

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

CONFIDENTIEEL

confidentieel 1. Samenvatting en conclusie

- NR 24
dtg 21/1000A feb 79
- a. Volgens een dagblad in Koeweit heeft PLO-leider Arafat aan de Iraanse premier toegezegd dat Palestijnse technici en deskundigen de buitenlanders zullen vervangen die in de olie-sector werkzaam zijn c.q. waren.
  - b. Geïnspireerd door de revolutie in Iran zou een linksgeoriënteerde politieke beweging in Koeweit naar buiten zijn getreden. De beweging zou het voornamelijk gemunt hebben op de heersende familie in het Emiraat en o.m. een drastische beperking wensen van de olieproductie.
  - c. Volgens de Israelische minister voor energie zijn ongeveer 96% van de oliebronnen in de wereld voor Israel gesloten. Deze opmerking kan niet los gezien worden van het vandaag te hervatten vredesoverleg met Egypte, waarbij de olievoorziening van Israel ongetwijfeld ter sprake zal komen.
  - d. De secretaris-generaal van de VN heeft een diepgaand onderzoek gelast n.a.v. de arrestatie van twee UNIFIL-militairen door Israelische veiligheidsfunctionarissen. De Israelische autoriteiten maakten melding van de arrestatie van één UNIFIL-militair.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. Palestijnse technici en deskundigen op het gebied van de olie-industrie zullen binnenkort de buitenlanders die in Iran in de olie-sector werkzaam zijn, moeten vervangen. Een overeenkomst van deze strekking is gesloten tussen Jasser Arafat, de leider van de PLO en premier Bazargan van Iran, zo meldde het dagblad "Al-Anba" dinsdag in Koeweit.

Om dit te verwezenlijken is een beroep gedaan op alle Palestijnen in de Arabische hoofdsteden en elders. Zij worden uitgenodigd om naar Iran te komen om het tekort aan technici en deskundigen, ontstaan door het vertrek van Amerikanen en andere buitenlanders, op te vullen, zo voegt het dagblad er aan toe (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Hoewel er voor vele Palestijnen ongetwijfeld goede functies in Iran zullen zijn vrijgekomen door het vertrek van de buitenlanders, lijkt het niet erg waarschijnlijk dat zij, ook maar bij benadering, alle vrijgekomen plaatsen op zullen kunnen vullen. Veel Palestijnen zijn werkzaam in o.m. de olie-industrie in Saoedi Arabië en de Golfstaten, waar zij goede salarissen verdienen. De kans dat zij spontaan gevolg zullen geven aan de oproep van Arafat om naar Iran te gaan lijkt niet erg groot.

Dienstgeheim

- b. In Koeweit is nu voor het eerst een linksgeoriënteerde politieke organisatie naar buiten toe getreden, die een politieke omwenteling wil in het olierijk Koeweit. De organisatie is duidelijk geïnspireerd door de Iraanse revolutie. De "democratische coalitie van Koeweit" is tegen de heersende familie in het emiraat en in een proclamatie, die werd afgedrukt in het pro-Libische Libanese weekblad "Al-Kifah Al-Arabië" eiste de coalitie

CONFIDENTIEEL

onder andere "een behoudend oliebeleid in het belang van de toekomstige generaties". Met dit laatste wordt een drastische beperking van de olieproductie bedoeld. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Reeds eerder werd melding gemaakt van de mogelijkheid dat de revolutiekoorts verslaat van Iran naar o.m. Saoedi Arabië en de Golfstaten. De bevolking van Koeweit bestaat voor ongeveer 25% uit Palestijnen, die er over het algemeen goede posities bekleden. Het is echter zeer wel mogelijk dat Palestijnen een belangrijk deel uitmaken van de "Democratische coalitie van Koeweit", die zich nu tegen de Emir keert.

CONFIDENTIEEL

Dienstgeheim

c. Ongeveer 96% van de oliebronnen in de wereld zijn voor Israël gesloten en de landen die Israël "voor goed geld" olie leveren, doen dit ook niet rechtstreeks. Dit heeft de minister voor energie, Modai, dinsdag verklaard. Volgens hem dekken de Israëlische oliereserves en de te verwachten invoer de behoeften voor dit jaar. Daarna moeten besparingen en alternatieve wegen en andere middelen worden gevonden, aldus Modai. De Israëlische regering overweegt de prijzen voor olieprodukten te verhogen. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Ook door de minister van buitenlandse zaken, Dayan, werd, voor zijn vertrek naar de VS, gewezen op de kwestie van de olievoorziening van Israël. Volgens hem zou dit een van de vijf hoofdpunten zijn op de agenda van het vredesoverleg met Egypte. Door het wegvallen van de olievoorziening uit Iran, die voor ongeveer 60% in de behoefte van Israël voorzag, is het land nog meer aangewezen op de olievelden in de Sinai. Israël verlangt van Egypte o.m. de toezegging dat zij, na overdracht van de Sinai, olie aan Israël zal blijven leveren.

3. Libanon

a. Algemeen NTR

b. Zuid-Libanon

Dienstgeheim

VN-secretaris-generaal Waldheim heeft een diepgaand onderzoek gelast na de arrestatie van twee Senegalese blauwhelmen door de Israëlische autoriteiten op beschuldiging van het leveren van sabotagemateriaal aan Palestijnen. Dit heeft een woordvoerder van de VN dinsdag meegedeeld. Israël had de arrestatie van slechts één Senegalese soldaat van UNIFIL bekendgemaakt.

De woordvoerder zei dat Waldheim zeer bezorgd is over dit incident, "Als de beschuldigingen juist zijn betekent het incident een zeer ernstige inbreuk op de hoge standaard van onpartijdigheid en objectiviteit die tot nu toe de VN-operaties voor het handhaven van de vrede in het algemeen en van de UNIFIL in het bijzonder kenmerkten. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Het is voor het eerst dat melding wordt gemaakt van de arrestatie van twee Senegalese militairen. Israëlische autoriteiten hadden slechts de arrestatie van één Senegalese

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

onderofficier gemeld. Hoewel de reden van het verschil nog niet bekend is, zou het de chauffeur van de jeep kunnen betreffen, die wel gearresteerd werd doch in eerste instantie niet als verdachte aangemerkt.

c. Nederlandse Sector
NTR

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

2061/X

VOLGSLADZIJDE

05.3/0129

ZONDER TOESTEMMING VAN DE LEVERAAR MAG DIT INGEENS NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELENDEN.

NR 85 d/g 22100A feb 79

Confidentieel

1. Samenvatting en conclusie

a. Zoals verwacht werd heeft Egypte's president Sadat de VS verzocht om omvangrijke wapenleveranties.

Sadat zou de VS aangeboden hebben, om in ruil voor wapens, de rol van politiemann in het Midden-Oosten, in het bijzonder Saoedi-Arabië en de Golfstaten, over te nemen van Iran.

Een Amerikaanse commissie zou reeds volgende maand een bezoek aan Egypte brengen ter bestudering van Egypte's verzoek van wapens.

b. In Israël zijn de eerste maatregelen genomen welke moeten leiden tot een drastische bezuiniging van de olieprodukten. De indruk bestaat dat aan deze maatregel eveneens een politieke betekenis moet worden toegekend.

c. Israël heeft zijn grenzen weer opengesteld voor UNIFIL-militairen, met uitzondering van het Senegalese contingent. De vraag is echter of het voor de VN acceptabel is dat voor een van haar UNIFIL-leden andere regels gelden dan voor de overigen.

Overigens ondervindt de bevoorrading van UNIFIL vanuit Israël ernstige hinder door de nieuwe veiligheidsmaatregelen.

d. Een Egyptische militaire delegatie is in Zaïre aangekomen voor een vriendschapsbezoek.

e. Opnieuw verschijnen er berichten dat de vertegenwoordiger van de Sni'iten in Libanon, Imam Massa Sadr, in Libië gevangen wordt gehouden.

2. Algemeen

Dienstgeheim

a. De Egyptische president, Sadat, heeft de VS meegedeeld dat hij bereid zou zijn de strijdkrachten opdracht te geven op te treden in een conflict dat de stroom van olie uit het Midden-Oosten naar het westen zou bedreigen. Dit hebben Amerikaanse regeringskringen woensdag meegedeeld. De bereidheid van Sadat om militair tussenbeide te komen ten gunste van Amerikaanse belangen werd vorige week meegedeeld aan minister Brown die het Midden-Oosten bezocht als afgezant van president Carter. Egyptische militaire functionarissen vroegen Brown toen om wapens ter waarde van miljarden dollars, waaronder 300 F-16-gevechtsvliegtuigen. Dat is vier keer zoveel als de VS vorig jaar aan Israël aanboden. Bovendien werden honderden tanks, raketten, artillerie en duizenden transportmiddelen gewenst. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Het kennelijke aanbod van president Sadat roept enkele vragen op. Ten eerste of de VS nog wel een politiemann in het Midden-Oosten wensen en verder of de positie van president Sadat, in eigen land en daarbuiten wel sterk genoeg is om de belangen van het Westen in het Midden-Oosten te kunnen behartigen. De regering Carter zal de omvang

CONFIDENTIEEL

van te leveren militair materieel aan Egypte ongetwijfeld mede laten bepalen door de verderingen welke worden gemaakt bij de vredesbesprekingen met Israel. Reeds volgende maand zou een Amerikaanse commissie een bezoek brengen aan Egypte om de militaire behoeftte van dat land te bestuderen. Verder kan men zich afvragen of het Amerikaanse congres accoord zal gaan met al te omvangrijke wapenleveranties aan Egypte.

Dienstgeheim b. Een Egyptische militaire delegatie van tien man, onder leiding van de stafchef, generaal Badawi, reis woensdag in Kinsjasa, de hoofdstad van Zaïre aangekomen voor wat een vriendschapsbezoek wordt genoemd. (Pers)

Confidentieel Commentaar: Egypte heeft in het verleden, tijdens de onlusten in de Zaïrese provincie Shaba, militaire hulp aan Zaïre verleend, zij het in beperkte omvang. Het betrof toen voornamelijk de leverantie van artillerie, vermoedelijk de Sovjet 122 mm nouwitzer M-30. Of dit bezoek zal resulteren in verdere militaire hulp door Egypte aan Zaïre is nog niet bekend, doch zeker niet uitgesloten.

Dienstgeheim *Israëlische* c. De minister van defensie, Weizman, droeg woensdag zowel het leger als het personeel van zijn ministerie op, onmiddellijk minder benzine te gebruiken. Met deze opdracht, die werd gegeven "in het kader van de algemene inspanningen van de regering om tot besparing op het verbruik van olie te komen", wil hij bereiken dat de strijdkrachten en het ministerie van defensie acht procent minder benzine verbruiken, zo is officieel in Tel Aviv medegedeeld. (Pers)

Confidentieel Commentaar: Hoewel voor de Israëli's de noodzaak ongetwijfeld aanwezig zal zijn om zuinig te zijn met olie en olieprodukten, kan toch niet aan de indruk worden ontkomen dat de maatregel van minister Weizman primair een politieke betekenis heeft. Bij de hervatte vredesbesprekingen met Egypte neemt Israël's olievoorziening een belangrijke plaats in op de agenda.

3. Libanon

2. Algoreen

De geestelijke leider van de Sji'iten-moslems in Libanon de Iman Mussa Sadr, wordt in Libië in het voormalige paleis van de kroonprins gevangen gehouden. Zo meldt de rechtsgeoriënteerde radiozender uit Beiroet donderdag. De Iman, die afkomstig is uit Iran, wordt al sinds augustus verleden jaar vermist. Hij zou samen met twee leden van de Libanese Sji'iten-raad in handen zijn gevallen van de Libische geheime dienst, die geleid wordt door een broer van het staatshoofd Khadaffi. Zowel de Iman als zijn twee begeleiders waren voor het laatst gezien toen zij vanuit Beiroet per vliegtuig naar Libië vertrokken. De Sji'itische organisatie in Libanon beweert al geruime tijd dat de Iman door Khadaffi gevangen wordt gehouden.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

05301209

Commentaar: Er gaan reeds geruime tijd geruchten dat de Iman in Libië gevangen wordt gehouden.

Denslykeim
b. Zuid-Libanon

(1) Israël heeft woensdag zijn grenzen weer opengesteld voor VN-personeel, met uitzondering van het Senegalees contingent, zo heeft een woordvoerder van het leger verklaard.

Zowel het Israelische leger als de VN zullen de controle van voertuigen die de grens naar Israël oversteken verscherpen, zo voegde de woordvoerder er aan toe. Overigens schijnen de nieuwe veiligheidsmaatregelen wel voor de nodige problemen te zorgen.

Volgens de Franse kolonel Mascaro, die aan het hoofd staat van de logistieke dienst van de VN-macht, zou deze kunnen overwegen andere aanvoerlijnen in te stellen als de draconische controles die sedert dinsdagochtend aan de Israelische grenspost Kosh Hanikra zijn ingesteld, niet verzacht worden.

Kolonel Mascaro deelde desgevraagd mee dat de voertuigen van de blauwhelmen van de VN na de heropening van de grens op woensdag onderworpen zijn aan een onderzoek dat minstens een uur in beslag neemt "In dergelijke omstandigheden is het onmogelijk meer dan 5.000 man van het nodige te voorzien. (pers)

Confidentieel

Commentaar: Hoewel reeds werd verwacht dat het sluiten van de grens voor UNIFIL slechts van zeer tijdelijke duur zou zijn kan men zich afvragen of het voor de VN acceptabel is dat een van haar contingenten in Zuid-Libanon een andere behandeling krijgt dan de overigen. Een langdurige ontzegging van de toegang tot Israël zou voor de regering van Senegal aanleiding kunnen zijn haar contingent terug te roepen.

T.a.v. de controle van bevoorradingsvoertuigen zal eveneens wel spoedig een oplossing worden gevonden. Vanuit Israël wordt UNIFIL o.m. bevoorrad met verse voeding. Ook het postverkeer gaat via Israël.

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

2061/4 NR 46 dtg 231100A feb 79
VOLGBLADZIJDE

054/6128

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN

Confidentieel 1. Samenvatting en Conclusie

- a. De Israelische minister van defensie heeft verklaard dat Israël de militie van majoor Haddad zal blijven steunen.
- b. Op het hoofdkwartier van de VN zouden reeds voorbereidingen worden getroffen i.v.m. een eventueel spoedig vertrek van het Iraanse VN-bataljon op de hoogvlakte van Golan. Ter vervanging zou worden overwogen een VN-eenheid van de Sinai over te brengen naar de Golan.
- c. In Oman zouden donderdag Egyptische troepen zijn gearriveerd om de taak van de Iraanse brigade aldaar over te nemen. De Sultan van Oman heeft als vrijwel enige heerser op het Arabische schiereiland, openlijk steun betuigd aan het vredesinitiatief van president Sadat. De Sultan heeft buitenlandse militaire hulp nodig bij de strijd tegen opstandige bewegingen in de aan Zuid-Jemen grenzende provincie Dhofar.

2. Algemeen

Confidentieel a. Volgens enkele niet bevestigde berichten zou het Iraanse VN-contingent op de hoogvlakte van Golan binnen afzienbare tijd worden teruggetrokken. Hierop anticiperend zou het hoofdkwartier van de VN reeds maatregelen voorbereiden i.v.m. een eventuele vervanging van het Iraanse bataljon. Zo zou worden overwogen een VN-eenheid uit de Sinai over te brengen naar de hoogvlakte van Golan. (F-2)

Commentaar: Reeds eerder werd melding gemaakt van de mogelijkheid dat het Iraanse VN-bataljon op de hoogvlakte van Golan wel spoedig naar Iran zou terugkomen. Zowel voor de nieuwe regering in Iran als voor Israël zou het niet acceptabel zijn de aanwezigheid van Iranen in het gebied te handhaven. Om ter vervanging een VN-eenheid uit de Sinai over te brengen lijkt bijna de enige mogelijkheid, aangezien het moeilijk zal zijn om nog een land te vinden, acceptabel voor alle betrokken partijen, dat bereid zal zijn troepen naar het Midden-Oosten te zenden. Verder laat de algemene toestand een uitdunning van eenheden in de Sinai momenteel wel toe.

Dienstgeheim b. Egyptische troepen zijn donderdag in Oman aangekomen om een Iraans contingent te vervangen dat de sultanstaat verlaten heeft op orders van het nieuwe bewind in Teheran. De Egyptische troepen krijgen dezelfde taak als hun Iraanse voorgangers, namelijk ervoor zorgen dat linkse rebellen in de provincie Dhofar niet opnieuw een opstand gaan ontketenen. (Pers)

Confidentieel Commentaar: Sultan Qaboos van Oman is reeds jarenlang in strijd met opstandelingen van de PFLO in de aan Zuid-Jemen grenzende provincie Dhofar. De PFLO (People's Front for the Liberation of Oman) wordt o.m. gesteund door Zuid-Jemen en Cuba. De Sultan wordt o.m. gesteund door het

CONFIDENTIEEL

Verenigd Koninkrijk, Jordanië en Iran. Laatstgenoemd land heeft vanaf 1973 een aanzienlijke troepenmacht in Oman gehad, welke kortgeleden, i.v.m. de machtswisseling in Iran, is teruggetrokken. Om begrijpelijke redenen heeft Egypte de plaats van Iran nu ingenomen. Sultan Qaboos is nl. de enige heerser, op het Arabisch schiereiland, die openlijk steun heeft betuigd aan het vredesinitiatief van president Sadat. E.e.a. kan eveneens niet los gezien worden van de toezegging van president Sadat de belangen van het Westen te zullen beschermen. Overigens heeft de Amerikaanse president Carter nogal terughoudend gereageerd op berichten als zou Egypte de taak van politiemanager in het Midden-Oosten over willen nemen van Iran.

3. Libanon

a. Algemeen

N.T.R.

Dienstgeheim

b. Zuid-Libanon

De Israëlische minister van defensie, Weizman, heeft verklaard de uit Christenen en Sji'itische moslems bestaande militie van majoor Haddad in het zuiden van Libanon te zullen blijven steunen. Volgens de Jeruzalem Post had de minister de militie woensdag, in zijn jongste ontmoeting met Haddad in de Israëlische grensplaats Metullah, als "vrienden van Israël" gekenschetst. Haddad had verklaard, dat hij zijn eenheden nog steeds als deel uitmakend van het geregelde Libanese leger beschouwt, ofschoon Beiroet vanaf het begin van dit jaar geen soldij meer heeft betaald. Volgens Haddad heeft Irak in de afgelopen tijd nieuwe eenheden naar Zuid-Libanon gezonden, die aan de kant van de Palestijnse guerillastrijders hebben ingegrepen in gevechten tegen de militie. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: De uitlating van minister Weizman moet kennelijk gezien worden als een reactie op het bericht volgens hetwelk de Libanese minister van buitenlandse zaken, Butros, de Amerikaanse regering zou hebben verzocht om druk uit te oefenen op Israël, haar steun aan majoor Haddad te beëindigen. De uitlating van Haddad betreffende het zenden van troepen door Irak naar Zuid-Libanon kan dezerzijds niet worden bevestigd. Overigens lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat het Irakezen betreft. Haddad bedoelt vermoedelijk door Irak gesteunde Palestijnen.

c. Nederlandse Sector

N.T.R.

1061/2

VOLGBLADZIJD

057/0081

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT
 VOOR VOORLICHTINGSDOELEINDEN

NR 27 d/g 26 1100A feb 79

confidentieel

1. Samenvatting en conclusie

a. Volgens een nog onbevestigde melding zijn, bij het Iraanse VN-bataljon op de hoogvlakte van Golan, ongeregeldeheden uitgebroken tussen pro- en anti-Khomeini militairen.

In afwachting van nieuwe VN-troepen zouden de meeste posities van het Iraanse bataljon zijn overgenomen door militairen van het Oostenrijkse VN-bataljon.

b. In de Franse sector van het UNIFIL-gebied zou zich zaterdag j.l. een incident hebben voorgedaan tussen een Franse UNIFIL-patrouille en een groepje gewapende Palestijnen. Twee Palestijnen raakten hierbij gewond.

Bijzonderheden omtrent het incident zijn nog niet bekend.

c. De Verenigde Staten zouden overwegen de leverantie van 75 F-16 gevechtsvliegtuigen aan Israel te versnellen. Het wegvallen van de Iraanse order van 160 toestellen zal hieraan wel niet vreemd zijn.

d. Zowel de Egyptische premier Khalil, als de Israelische minister van buitenlandse zaken Dayan zijn vanuit Camp David teruggekeerd naar hun eigen land om verslag uit te brengen n.a.v. de besprekingen in de VS. President Carter zou nog deze week de besprekingen op een hoger niveau willen hervatten. Opmerkelijk is hierbij dat niet president Sadat, maar opnieuw premier Khalil hiervoor naar de VS zou gaan, dan als premier en niet als minister van buitenlandse zaken.

2. Algemeen

Confidentieel

a. Volgens een nog onbevestigde melding zouden in de loop van de vorige week ongeregeldeheden zijn uitgebroken tussen pro- en anti Khomeini militairen van het Iraanse VN-bataljon op de hoogvlakte van Golan. Personeel van het Iraanse contingent zou daarop zijn ontwapend en verzameld aan de Syrische zijde van de bestandslijn in afwachting van terugkeer naar Iran.

Het eveneens op de hoogvlakte van Golan verblijvende Oostenrijkse VN-bataljon zou, tijdelijk, de meeste Iraanse posities hebben overgenomen (F-2).

Commentaar: In het kader van de VN-operaties verblijven op de hoogvlakte van Golan een Oostenrijks bataljon van ruim 500 man en een Iraans bataljon van bijna 400 man. Deze twee bataljons hebben tot taak het bewaken van, en patrouilleren in de bufferzone gelegen tussen de Israelische en Syrische strijdkrachten. Voor het uitvoeren van logistieke taken bevinden zich in het gebied eveneens een Canadees contingent van ongeveer 125 man, alsmede een Pools contingent van ongeveer 75 man. Tezamen vormen zij het UNDOF (United Nations Disengagement Observer Force).

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

Bovendien bevinden zich op de Golan nog een negentigtal VN-waarnemers (UNMOs= United Nations Military Observers) van de UNTSO (United Nations Truce Supervision Organisation). Deze waarnemers zijn afkomstig uit een veertiental landen w.o. Nederland.

Reeds eerder werd melding gemaakt van de mogelijkheid dat het Iraanse bataljon spoedig genoodzaakt zou zijn haar taak te beëindigen.

De verwachting is dat de taak uiteindelijk zal worden overgenomen door een VN-detachement uit de Sinai.

Dienstgeheim

- b. De levering van Israel van 75 Amerikaanse straaljagers van het type F-16 die aanvankelijk in 1983 zou geschieden, zal wellicht met anderhalf jaar worden vroegd. Dit is vrijdag in kringen van het ministerie van defensie in Washington vernomen. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Een van de belangrijkste redenen van de eventuele versnelde levering zal ongetwijfeld het wegvallen van de Iraanse order voor 160 toestellen zijn.

Een tweede mogelijkheid zou kunnen zijn dat de VS binnen niet al te lange tijd zullen besluiten om eveneens een aantal F-16's aan Egypte te leveren.

Om het militaire evenwicht in het Midden-Oosten niet te verstoren wordt derhalve de levering aan Israel versneld.

In dit licht moet ook gezien worden het jongste Egyptische verzoek aan de VS om wapens plus het aanbod van president Sadat om de (olie) belangen van het Westen in het Midden-Oosten te beschermen.

Dienstgeheim

- c. Zowel de Egyptische delegatieleider, bij de vredesbesprekingen in Camp David, premier Khalil als de Israelische minister van buitenlandse zaken, Dayan zijn teruggekeerd naar hun eigen land om verslag uit te brengen over het verloop van de gevoerde besprekingen. Beide minister hebben voor hun vertrek nog een onderhoud gehad met de Amerikaanse president Carter. In een verklaring zei president Carter later dat hij heeft voorgesteld om nog deze week de besprekingen op een hoger niveau te hervatten. Hierbij zouden dan aanwezig zijn; premier Begin voor Israel, premier Khalil voor Egypte en president Carter voor de VS (Pers)

Confidantieel

Commentaar: Berichten omtrent het verloop van de gehouden besprekingen in Camp David zijn nogal tegenstrijdig. Zo wordt vanuit Washington optimistische geluiden gehoord, vanuit Caïro pessimistische en vanuit Jeruzalem arwachtende.

Wel is opmerkelijk dat bij een eventuele aanstaande topontmoeting Egypte niet vertegenwoordigd zal zijn door president Sadat, maar door premier Khalil in zijn hoedanigheid van premier en niet van minister van buitenlandse zaken.

CONFIDENTIEEL

Dit zou uitgelegd kunnen worden als een, gedeeltelijke, mislukking van de besprekingen op ministerieel niveau en als een indicatie dat Sadat persoonlijk aan de onderhandelingen pas weer gaat deelnemen indien een redelijke kans op welslagen ervan bestaat.

CONFIDENTIEEL

3. Libanon

a. Algemeen
NTR

b. Zuid-Libanon

In het zuiden van Libanon, waar de troepen UNIFIL zijn gelegd, heeft zich zaterdagmorgen opnieuw een incident voorgedaan. UNIFIL-militairen van het Franse bataljon stietten op een groepje gewapende Palestijnen. Toen de Palestijnse guerrillastrijders geen gehoor gaven aan de oproep van de Fransen halt te houden, openden deze het vuur. Een van de Palestijnen werd daarbij zwaar gewond, een ander licht gewond. Dit heeft een woordvoerder van het hoofdkwartier van de VN in Jeruzalem bekendgemaakt.

Commentaar: Nadere bijzonderheden omtrent het incident zijn dezerzijds nog niet bekend.

c. Nederlandse Sector
NTR

CONFIDENTIEEL

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

NR 20 dAg 271100A feb 79

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- a. Medio februari zijn in Beiroet besprekingen gevoerd tussen VN-functionarissen en Libanese autoriteiten met als doel de verwezenlijking van resolutie 444, betreffende herstel van het Libanese gezag in Zuid-Libanon. VN-functionarissen stelden voor om een Libanese eenheid een eigen sector te geven in het UNIFIL-gebied dat niet begrensd wordt door de Litani of door Christen-militia gecontroleerd gebied. Libanese autoriteiten voelden echter meer voor een uitbreiding van Libanese militaire presentie bij de UNIFIL-contingenten.
- b. In Zuid-Libanon zouden maandag artillerie-duels hebben plaatsgevonden tussen Palestijnen en linkse Libanezen enerzijds en Christen militia anderzijds. Ook in de Libanese havenplaats Sidon zou zijn gevochten tussen rivaliserende Palestijnse groeperingen
- c. PLO-leider Arafat zou van VN-zijde zijn gewaarschuwd om geen "experimenten" met het Nederlandse UNIFIL-contingent uit te halen teneinde hun taakopvatting te testen.
- d. Jordanië heeft de Veiligheidsraad van de VN gevraagd met spoed aandacht te schenken aan de voortdurende toename van Israelische nederzettingen in bezet gebied.
- e. De Saoedi Arabische kroonprins Fahd heeft een bezoek aan de VS uitgesteld om gezondheidsredenen. Het heeft er echter meer de schijn van dat het hier een diplomatieke ziekte betreft en dat de Saoedi's nogmaals hun ongenegen tonen m.b.t. de Amerikaanse politiek in het Midden-Oosten.
- f. De VS zullen aan Noord-Jemen wapens leveren ter waarde van 100 miljoen dollar. In een later stadium zouden eventueel nog meer wapens aan Noord-Jemen worden geleverd ter waarde van 400 miljoen dollar. Noord-Jemen en Zuid-Jemen zijn momenteel in een felle strijd gewikkeld.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. Jordanië heeft de Veiligheidsraad van de VN verzocht onmiddellijk aandacht te schenken aan de voortdurende toename van Israelische nederzettingen in bezet Arabisch gebied.

In een officiële brief aan de raad vraagt het "de onheilspellende en sneller wordende uitholling van de Palestijnse aanwezigheid in Palestijns land" op een bijeenkomst van de raad te behandelen (Pers).

Commentaar: De kans dat de Veiligheidsraad zich snel met het Jordaanse verzoek bezig zal gaan houden is niet zo erg groot, aangezien de Raad momenteel volop bezig is met het conflict tussen China en Vietnam.

Geheim

Dienstgeheim

b. Kroonprins Fahd van Saoedi-Arabië, tevens premier, heeft een officieel bezoek aan de VS uitgesteld om gezondheidsredenen. Prins Fahd en minister van buitenlandse zaken Saoed Ben Faisal zouden komende maand naar Washington reizen.

De ambassade van Saoedi-Arabië in Washington heeft echter tegengesproken dat het bezoek om gezondheidsredenen is uitgesteld. Die reden was door het Witte Huis genoemd: "Prins Fahd is in uitstekende gezondheid", aldus de ambassadewoordvoerder (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Vermoedelijk betreft het hier slechts een "diplomatieke ziekte" van kroonprins Fahd. De werkelijke reden van het uitstel zal vermoedelijk gezocht moeten worden in het ongenoegen dat bij de Saoedi's bestaat over het Amerikaanse optreden m.b.t. de vredesbesprekingen tussen Egypte en Israël, alsmede met het volgens hen zwakke optreden van de VS bij de omwenteling in Iran.

Dienstgeheim

c. De VS leveren Noord-Jemen voor meer dan 100 miljoen dollar wapens om het te steunen in zijn strijd tegen het door de Sovjet-Unie gesteunde buurland Zuid-Jemen, zo heeft een woordvoerder van het statendepartement maandag bekendgemaakt.

Volgens de woordvoerder omvat de leverantie artillerie luchtafweergeschut, anti-tankgeschut en raketten. Saoedi-Arabië betaalt de rekening.

Draper zei dat aan het congres daarnaast zou worden gevraagd een aanvullende wapenleverantie van 400 miljoen dollar voor bestelling uitgesmeerd over een aantal jaren goed te keuren. Deze latere leveranties zullen 12 straalgevechtsvliegtuigen van het type F-5E, 100 gepantserde personeelsvoertuigen en 60 tanks van het type M-60 omvatten en ook betaald worden door Saoedi-Arabië. (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Noord-Jemen is momenteel in een felle strijd gewikkeld met het Marxistische Zuid-Jemen. Beide landen betwisten elkaars grondgebied. Zuid-Jemen wordt gesteund door de Sovjet-Unie, de DDR en enkele andere Oosteuropese landen alsmede Cuba. Het conservatieve Noord-Jemen wordt gesteund door Saoedi-Arabië.

Volgens de laatste berichten heeft Zuid-Jemen enkele plaatsen in Noord-Jemen veroverd.

Zuid-Jemen zou hebben ingestemd met de wens van Noord-Jemen het geschil voor te leggen aan de Arabische Liga die er tot op heden echter nog niet in is geslaagd een staakt het vuren te bewerkstelligen.

GEHEIM

Dienstgeheim

d. President Amin van Oeganda zou bij strijd tegen de aanvullende Tanzaniaanse strijdkrachten in toememende mate hulp ontvangen van Palestijnse guerrillastrijders (P-3)

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

Confidentieel

Commentaar: President Amin onderhoudt reeds lange tijd goede contacten met Palestijnse guerrilla groeperingen. Zo zou zijn persoonlijke lijfwacht voor een deel uit Palestijnen bestaan en zouden Palestijnse vliegers een deel van de Oegandese gevechtsvliegtuigen bemannen. Of er inderdaad sprake is van Palestijnse versterkingen voor Amin is dezerzijds niet bekend.

3. Libanon

a. Algemeen

Geheim

(1) Medio februari '79 vond te Beiroet overleg plaats tussen een UNO-delegatie o.l.v. de Adjunct Secr. gen Urquhart en de Libanese autoriteiten inzake uitvoering resolutie 444 (betr. herstel van het Libanese gezag in Zuid-Libanon). Belangrijkste thema's bij het overleg waren het inzetten van Libanese strijdkrachten in het zuiden alsmede de vraag hoe de verplaatsing van die eenheden zou moeten plaatsvinden. V.w.b. dit laatste werd de voorkeur gegeven aan verplaatsing langs de kustweg om herhaling te voorkomen van de gebeurtenissen van eind juli-begin augustus '78. Toen werd het, versterkte, 12^e infbat van de Libanese strijdkrachten bij Kaukaba, in het zuiden van de Beekavallei door militia van majoor Haddad tegengehouden. Het zou in de bedoeling liggen de nu eventueel te sturen Libanese eenheden niet verder te laten gaan dan het UNIFIL-gebied. Door Urquhart zou zijn voorgesteld om de Libanese eenheid een geheel eigen sector te geven dat niet begrensd wordt door de Litani of door Christen-militia gecontroleerd gebied. De Libanese ~~XX~~ autoriteiten zouden voorlopig echter liever nog geen actiegebied aan de Libanese strijdkrachten willen geven. Zij geven de voorkeur aan uitbreiding van de Libanese presentie bij de UNIFIL-contingenten. De houding van de diverse partijen hiertegenover zou als volgt zijn: de PLO lijkt zich bij monde van Arafat zo neutraal mogelijk op te willen stellen; de door Jumblatt geleide vleugel in de "Mouvement National" zou er positief tegenover staan, echter op voorwaarde dat deze inzet van Libanese strijdkrachten ertoe zal bijdragen dat de onder controle van Haddad staande grensstrook ook onder de termen van de VN-resolutie komt te vallen; de militia van de "Beweging van onafhankelijke Nasseristen", beter bekend als de "Mourabit⁸³an", zou e. e.a. willen koppelen aan een krachtiger optreden tegen Haddad en een meer uitgebalanceerde opbouw van de Libanese strijdkrachten. Van Libanese zijde werd voorts gemeend dat het plan op een afwijzing zal stuiten van Haddad en Israel. Inmiddels is diplomatiek overleg gaande over de (gering) mogelijkheden dit plan ten uitvoer te leggen.

GEHEIM

GEHEIM

GEHEIM

als een

Commentaar: Afgezien van de vraag of alle betrokken partijen het zenden van Libanese eenheden naar het zuiden politiek wenselijk achten, rijst de vraag welke eenheid (eenheden) van het Libanese leger hiervoor in aanmerking zou (den) komen. Zoals bekend vordert de opbouw van de Libanese strijdkrachten slechts langzaam. De enige eenheid welke momenteel redelijk goed opgeleide formatie geldt is de 1^e Infbrig uit de Bekaa vallei. Doch aangezien deze brigade overwegend uit Moslems bestaat met een sterke Syrische invloed, zal het zenden van deze brigade vermoedelijk onaanvaardbaar zijn voor maj Haddad. De 2^e Infbrig is gelegerd in Noordwest Libanon, in de omgeving van Tripoli. (Zie eveneens Lamid-studie over Libanon nr. 404-060279 biz. 158 en 159).

b. Zuid-Libanon

Dienstgeheim

- (1) Uit Zuid-Libanon zijn maandag nieuwe artillerie-duels gemeld aan de demarcatielijn, in het door Palestijnen en de linkse militie beheerste gebied bij Nabatiyeh en het door de rechtse militie bezette gebied bij Marjayoun. In de havenstad Sidon werd gevochten tussen rivaliserende Palestijnse guerrilla-groepen (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Dezerzijds kon nog geen bevestiging worden verkregen omtrent artillerie beschietingen tussen Christen militia enerzijds en Palestijnen en linkse Libanezen anderzijds. Wel komen er regelmatig meldingen omtrent schietpartijen, in Sidon en andere plaatsen in Libanon, tussen rivaliserende Palestijnse guerrillagroeperingen, hetgeen nogmaals aantoont dat de PLO slechts weinig controle heeft op de diverse groeperingen, in het bijzonder op de radicale.

c. Nederlandse Sector

Confidentieel

- (1) VN-functionarissen zouden PLO-leider Arafat met nadruk hebben verzocht om geen "experimenten" uit te halen met het Nederlandse UNIFIL-detachement, teneinde hun taakopvatting te testen. Arafat zou hebben toegezegd zijn best te zullen doen (B-2).

Commentaar: Het nogal vage antwoord van Arafat houdt kennelijk geen belofte in. Het verzoek van de VN zou kunnen zijn ingegeven door de incidenten met het Fiji contingent op 3 febr. j.l. en het incident met de Senegalese militair, medio deze maand. Overigens heeft Arafat te weinig greep op de diverse Palestijnse groeperingen, om namens de gehele PLO zo'n belofte te kunnen doen. Wel komen uit meerdere kringen berichten dat, vooral gedurende de beginperiode, het Nederlandse contingent door zowel Palestijnen, linkse Libanezen als Christen-militia zal worden getest op o.m. vastberadendheid.

GEHEIM

GEHEIM

2061/213

VOLGBLADZIJDE

059/0150

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

NREG 1.011'00 A feb 79

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- a. Bij een bomontploffing op de markt in Jeruzalem zijn dinsdag zes mensen gewond.
- b. Het Israelische kabinet heeft dinsdag besloten de uitnodiging van de Amerikaanse president aan premier Begin voor een topbijeenkomst over het Midden-Oosten, af te slaan. Volgens premier Begin is Egypte, sedert de topconferentie van 1978, met steeds extremere eisen gekomen. Ook Egypte's president zou niet aan de volgende conferentie in Washington deelnemen. Inmiddels heeft premier Begin wel een uitnodiging van president Carter aanvaard om naar Washington te komen ter bespreking van de ontstane situatie.
- c. De president van Zuid-Jemen zou binnenkort een bezoek aan de Sovjet-Unie brengen, waarbij met de Sovjet-Unie een verdedigingsverdrag zal worden gesloten. Dezerzijds bestaat de mening dat tussen beide landen een "vriendschaps en samenwerkingsverdrag" zal worden gesloten, waarin mogelijk opgenomen een clause betreffende militaire samenwerking.
- d. Arabische sheiks aan de Perzische Golf willen de strategisch belangrijke eilandjes terug die Iran in 1971 bezet heeft.
- e. Uit Libië komen berichten betreffende toenemende militaire activiteit in het Egyptisch/Libische grensgebied. Een deel van de bevolking zou zijn geëvacueerd.
- f. Saoedi-Arabië heeft woensdag alle militaire verloven ingetrokken. De maatregel houdt mogelijk verband met de strijd tussen Noord- en Zuid-Jemen.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. Zes mensen zijn dinsdag gewond toen op de centrale markt in Jeruzalem een tijdbom ontplofte. Maandag had men nog op dezelfde plaats een soortgelijke springlading tijdig onschadelijk kunnen maken (Pers). Commentaar: Voorzover bekend heeft nog geen Palestijnse groepering de verantwoordelijkheid opgeëist. Overigens lijkt het alsof Palestijnse groeperingen de laatste tijd wat minder snel zijn met het opeisen van de verantwoordelijkheid voor gepleegde bomaanslagen. Mogelijk is dit uit angst voor represailles.
- b. Het Israelische kabinet heeft dinsdag met grote meerderheid besloten de uitnodiging van president Carter aan premier Begin af te slaan om in Camp David een topbijeenkomst over het Midden-Oosten bij te wonen, zo is van regeringskringen in Jeruzalem vernomen. De Israelische premier zei dat het kabinet hem wel heeft gemachtigd een ontmoeting met president Carter voor te stellen om over de bestaande problemen te praten. Hij beschuldigde Egypte er opnieuw van na de topconferentie van vorig jaar september met nieuwe "extremere eisen" te zijn gekomen. Daardoor was de betekenis van het

Dienstgeheim

GEHEIM

Confidentieel

vredesverdrag "verloren gegaan" (Pers).

Commentaar: Bij de stemming zouden veertien ministers tegen hebben gestemd en twee voor. Volgens Israelische kringen zouden de ministers Weizman en Dayan voor hebben gestemd. Een mogelijke reden voor het afslaan van de uitnodiging zou kunnen zijn dat de Amerikaanse president niet president Sadat heeft uitgenodigd, maar premier Khalil. Overigens kzaftschijs het dat de Amerikanen, voor dat de uitnodigingen werden verzonden, wel contact met president Sadat hebben gehad, waarbij hij te kennen gaf zelf niet naar Washington te zullen gaan. E.e.a. wijst erop dat het ministeriële vooroverleg niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd.

Opmerkelijk is verder de uitblating van de Egyptische premier Khalil die zei dat zelfs als premier Begin niet naar Camp David gaat omdat president Sadat niet gaat, president Sadat zich er niet toe zal laten verdeden.

Inmiddels heeft president Carter, kennelijk reagerend op het Israelische voorstel, premier Begin uitgenodigd om donderdag naar Washington te komen ter bespreking van de ontstane situatie. Begin heeft deze uitnodiging aanvaard. Suggesties dat ook premier Khalil, en mogelijk president Sadat nog deze week naar Washington zullen gaan lijken wat ~~te~~ voorbarig.

Dienstgeheim

c. In Beiroet is dinsdag vernomen dat de president van Zuid-Jemen, Ismail, binnenkort naar Moskou zal reizen om het de Sovjet-Unie een verdedigingsverdrag te sluiten, dit zou het eerste verdrag van dergelijke aard zijn dat de Sovjet-Unie met een Arabisch land sluit. Volgens dezelfde bron zal Zuid-Jemen na onderteekening van het verdrag aanzienlijke militaire en economische hulp ontvangen (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Dezerzijds bestaat de mening dat, indien er inderdaad een verdrag tussen Zuid-Jemen en de Sovjet-Unie wordt gesloten dit een "Vriendschaps en Samenwerkingsverdrag" zal zijn zoals door de Sovjet-Unie o.m. met Vietnam is gesloten. Hierin zou dan een artikel opgenomen kunnen worden betreffende militaire samenwerking zonder dat dit de Sovjet-Unie verplicht tot militaire inmenging.

Overigens hecht de Sovjet-Unie zeer veel belang aan het onderhouden van goede betrekkingen met het strategisch belangrijk gelegen Zuid-Jemen.

Dienstgeheim

GEHEIM

e. Uit Libië komen meldingen betreffende toenemende militaire activiteiten in het grensgebied tussen Egypte en Libië. Een deel van de in het gebied woonachtige burgerbevolking zou reeds zijn geëvacueerd.

Geheim

Commentaar: Ook uit andere bronnen komen berichten betreffende militaire activiteiten in genoemd grensgebied waarbij de Libische strijdkrachten versterkingen aanvoeren. Hoewel er gedurende de afgelopen jaren al eerder incidenten zijn geweest tussen Egyptische en Libische strijdkrachten, zouden de momenteel plaatsvindende militaire activiteiten in verband gebracht kunnen worden met het vredesoverleg tussen Egypte en Israël. Zoals bekend is de Libische leider Khadaffi een fel tegenstander van dit overleg en het is niet uitgesloten dat hij het tot een militaire confrontatie met Egypte zal laten komen indien een vredesakkoord met Israël zou worden getekend. Overigens zouden de Libische strijdkrachten geen partij zijn voor de, ervaren, Egyptische.

Dienstgeheim

Confidentieel

f. Saoedi-Arabië heeft woensdag de verloven van alle militairen ingetrokken.

Commentaar: Er werd geen reden aangegeven voor deze, vrij plotselinge, maatregel. Er zijn echter drie mogelijkheden; a. in verband met de strijd tussen Noord- en Zuid-Jemen waarbij de door Zuid-Jemen gemelde successen Saoedi-Arabië ertoe zouden kunnen verleiden om ten gunste van Noord-Jemen militair te interveniëren. B. interne moeilijkheden in Saoedi-Arabië en c. in verband met het vredesoverleg tussen Egypte en Israël. De eerste mogelijkheid lijkt vooralsnog het meest voor de hand liggend. Gisteren is door zowel Saoedi-Arabië als door Syrië en Irak een dringend beroep op de beide Jemens gedaan hun strijd te beëindigen en het conflict te laten onderzoeken door een Arabische commissie.

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

GEHEIM